

AKTUALNO VPRAŠANJE

V kranjskem okraju imamo štiri non-stop trgovine. Tri so v Kranju, ena v Šenčurju; na Bledu pa sta — samo med turistično sezono — dve taki trgovini.

Čedalje bolj pa se kaže potreba, da bi še v nekaterih drugih industrijskih središčih na Gorenjskem uvedli trgovine z živili z neprekinjenim poslovanjem. Zato smo povprašali na Trgovinski zbornici v Kranju, kakšni načrti so že pripravljeni v tem pogledu.

Zvedeli smo tole:

Tudi v Trzinu in Škofji Loki se deloma že pripravljajo na to, da bi odprli non-stop trgovine. Trgovina, ki bi neprekinjeno poslovala, pa bi bila seveda zelo potrebna tudi na Jesenicah. V turistični sezoni ne bi bile odveč take trgovine tudi v nekaterih turističnih krajih, denimo, v Radovljici.

Tako pravijo v Trgovinski zbornici. Upajmo, da bodo ti načrti uresničeni že v prihodnjih mesecih, saj bi bilo s tem mnogo pomagano gospodinjam, tu-

ristom in drugim. Razvoj je že zdavnaj pogazil mnenja tistih, ki so se pred nekaj leti sodili, da so zahteve po takih trgovinah le muhavost posameznikov. Razen non-stop trgovin pa se že kaže potreba po prilagoditvi delovnega časa tudi ostalih trgovin v turističnih krajih željam turistov ter potreba po razširitvi izbire blaga, ki je zanimiva za turiste. Tudi o tem na Trgovinski zbornici že razmišljajo.

Z.

AKTUALNO VPRAŠANJE

Naše nagrade za vaše odgovore

UREDNIŠTVO JE OB 10-LETNICI IZHAJANJA
»GLASU GORENJSKE«

razpisalo nagradno anketo, v kateri naj bi bralci povedali svoje mnenje o listu in predloge za njegovo vsebinsko in oblikovno izpopolnitev. Prejeli smo precej odgovorov, ki dokazujejo, kako zelo so številni bralci navezani na svoje glasilo in njegov razvoj. Med odgovori je bilo mnogo takih, ki vsebujejo res tehtne predloge, ki nam bodo v dragoceno pomoč pri nadaljevanju vsebinskega in oblikovnega izpopolnjevanja našega glasila. Kar v zadregi smo bili, kako naj med številnimi dobrimi odgovori izberemo najboljše tri. Odločili pa smo se takole:

1. nagrado 3000 dinarjev prejme Franc Šifković, Kranj, Klanc 118;
2. nagrado 2000 dinarjev prejme Peter Finžgar, Javorje 6 nad Škofjo Loko;
3. nagrado 1000 dinarjev pa vojak Marko Dežman, VP 1677/1, Užička Požega (Srbija).

Nagrajencem bomo poslali nagrade po pošti takoj v začetku prihodnjega meseca.

UREDNIŠTVO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X., ŠT. 91 — CENA DIN 10.—

Kranj, 22. novembra 1957

NOVI OKRAJNI LJUDSKI ODBOR ZAPRISEGE

OLO je soglasno ponovno izvolil za predsednika Mirana Košmelja, za podpredsednika pa Ivana Bertoncely-Johana in Dušana Horjaka

Na prvi seji novega okrajnega zbora in zbora proizvajalcev v sredo dopoldne smo opazili večino novih obrazov. Novih namreč zato, ker doslej le-ti še niso bili na sejah OLO, drugače pa so že znani, saj smo jih srečavali v raznih organih upravljanja, občinskih ljudskih odborih, svetih in množičnih organizacijah. V novem OLO pa je od 110 članov le 27 takih, ki so bili že doslej okrajni odborniki. Nedvomno že ta sestav zagotavlja svežino v delu Okrajnega ljudskega odbora. Do 30 let je starih v zboru proizvajalcev 9, v okrajnem zboru pa 4. Zenske so v zboru proizvajalcev 4, v okrajnem zboru pa 2, medtem ko so bile prej v celotnem OLO 3. Med odborniki je 35 delavcev, 7 kmetov, 67 uslužbencev in 1 obrtnik.

Na tej prvi seji smo med drugimi opazili tudi zveznega poslanca Bonisa Zihnerla, republiškega poslanca dr. Miha Potočnika in predsednika Okrajnega odbora SZDL Franca Popita. Zanimivo je morda tudi to, da sta tako na seji Okrajnega zbora kot tudi na seji zbora proizvajalcev manjkala samo po dva odbornika. Upajmo, da tudi na

prihodnjih sejah ne bo manjša udeležba.

Sejo okrajnega zbora je vodil Janko Tonkar, sejo zbora proizvajalcev pa Justin Rabič; oba sta namreč najstarejši odbornika v zborih. Odborniki so na ločenih sejah obeh zborov zaprisegli, da bodo pri opravljanju svojih nalog zvesto služili koristim ljudstva. Nato je okrajni zbor izvolil Sveta Kobala, zbor proizvajalcev pa Jožeta Hutarja, da bosta za dobo enega leta vodila ločene seje zborov.

Na skupni seji v okrašenem zgornjem dvoranu Sindikalnega doma je nato OLO izvolil svojega predsednika ter dva podpredsednika. V imenu 10 odbornikov in sekretariata Okrajnega odbora SZDL je tov. Vinko Hafner predlagal za predsednika Mirana Košmelja, za podpredsednike pa Ivana Bertoncely-Johana in Dušana Horjaka. Njegov predlog so odborniki s ploskanjem in dviganjem rok soglasno potrdili.

Ko se je tov. Košmelj zahvaljeval, je poudaril, da čaka novi okrajni ljudski odbor v najbližjem času kopica nalog. V začetku decembra bo OLO iz-

volil vse svoje organe, nato pa bo še do konca leta imel dva ali tri zasedanja. Razpravljal bo o načelih, po katerih naj bi uspešneje začeli razvijati turizem, obrt in trgovino ter kmetijstvo. To bo hkrati najboljša priprava

za sestavo družbenega plana za prihodnje leto.

Okrajni ljudski odbor je nato izvolil še začasno komisijo za volitve in imenovanja ter personalno komisijo.

M. Z.

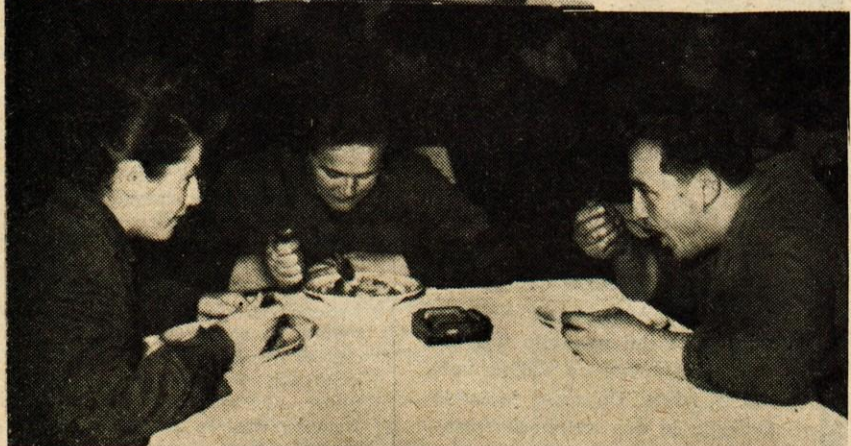

Na hodniku pred sejo OLO so se to pot srečali stari znanci, nekateri novi odborniki pa se še niso poznali. V štirih letih mandatne dobe pa bodo izmenjali med seboj še marsikatero misel, pobudo in predlog. Želimo jim čimplodnejše delo, saj bo to vsem prebivalcem okraja v korist

V sliki in besedi

V ponedeljek, 18. novembra so med odmorom delavci »Iskre« za malico dobili topel obrok, ki so ga bili zelo veseli. Že prvi dan si je nad 200 članov kolektiva naročilo toplo malico, ki posebno dobro tekne v lepi restavraciji pri lepo pogrnjenih mizah.

naš razgovor

»V Kranju je premalo obrtnih delavnic«

Zasebnega kleparskega obrtnika Valentina Pajerja iz Kranja je naš sodelavec obiskal kar v njegovi delavnici. Tovariš Pajer je bil sicer nekoliko presenečen, ker takih strank ni vajen, vendar je kljub temu rade volje pristal na razgovor.

»Kot vidite, mi dela ne manjka, zlasti ne raznih manjših popravil. Temu pušča strešni žleb, onemu kotel za vodo, gospodinje pa mi dan za dnem prinašajo v popravilo lonce in drugo posodo. Take usluge delam rad, saj sem prepričan, da je za to poklican prav zasebni obrtnik.«

»Koliko delavcev je zaposlenih v vaši delavnici?«
»Razen mene samo še pomočnik in vajenec.«
»Ali ob tej obilici dela prav nič ne pomislite na razširitev svoje obrti?«

»Ne, ker za to nimam interesa.«
»Kakšni pa so razlogi?«
»Obrt želim obdržati na sedanjih ravni, ker ne bi rad zaposlil še več tuje delovne sile.«

»Kako to mislite?«
»Nimam namreč nobenega namena razviti svoje obrti tako, da bi serijsko izdeloval ta ali oni predmet. Če bi imel v delavnici n. pr. 4 ali 5 pomoč-

nikov, potem bi moral delo predvsem voditi — organizirati, delu, ki me res veseli, pa bi se moral marsikdaj odpovedati.«

»Kakšno je vaše mnenje o obdavčenju obrtnikov?«

»Zdi se mi, da bi bila za manjše obrtnike z enim ali dvema pomočnikoma najbolj primerna pavšalna odmera davka.«

»Kaj mislite nasploh o zmogljivosti obrtnih delavnic v Kranju?«

»Da je le-ta zaradi zastarelih strojev zelo majhna in da bi bilo potrebno ustanoviti še kako novo zasebno ali socialistično delavnico.«

»Ali obrtniki res težko dobijo vajence?«

»To popolnoma drži in povprečna starost obrtnikov je zdaj nekaj nad 50 let. Mislim, da je vzrok za veliko pomanjkanje vajencev v tem, ker imajo mladi ljudje med učno dobo ugodnejše materialne pogoje v industriji kot pri obrtnikih. Ob koncu bi rad pripomnil samo še to, da je vse, kar sem vam pravkar povedal, le moje osebno mnenje in da boste o problemih obrti zvedeli še marsikaj, če boste obiskali tudi nekaj drugih obrtnikov.«

-ey

PRVO SREČANJE NA LEDU

Pretekli torek je bila na umetnem drsališču na Jesenicah odigrana prva tekma v hokeju na ledu v letošnji sezoni. Pomerili sta se domači A in B moštvi. Zmagalo je I. moštvo z rezultatom 6:0 (3:0, 1:0, 2:0).

TE DNI PO SVETU

△ Češkoslovaška skupščina je v torek izvolila prvega sekretarja CK KP Češkoslovaške Antonina Novotnega za novega predsednika republike. Novotny bo razen šefa države ostal tudi sekretar CK Češkoslovaške. Volitve so bile v Vladislavski dvorani v praškem gradu, kjer so bili izvoljeni tudi dosedanjí predsedniki republike. Na slovesnem zasedanju ljudske skupščine so bili navzoči tudi člani tujih delegacij, ki so se udeležile pogreba pokojnega predsednika Zapotočkega. Med njimi so bili tudi člani jugoslovanske delegacije.

△ Zadnji zdravniški pregledi so pokazali, da je bilo dosedanje zdravljenje predsednika republike Josipa Broza-Tita zaradi akutne lumbosialgije uspešno in da se njegovo zdravstveno stanje postopno izboljšuje. Po mnenju zdravnikov in po značaju bolezni bo potrebno nadaljevati zdravljenje, ki bo trajalo dalj časa in ki bo zahtevalo poleg drugega tudi spremembo klimatskih pogojev.

△ Ameriški zunanji minister Dulles je v torek na tiskovni konferenci izjavil, da bodo na sestanku v Parizu razpravljali o vzpostavitvi oporišč za usmerjevanje izstrelke v zahodnoevropskih deželah. ZDA že imajo tak sporazum z Veliko Britanijo, ki so ga sklenili marca na Bermudskih otokih. Dulles je izrazil upanje, da bodo pogajanja privedla do vzpostavitve takih oporišč tudi na evropskem kontinentu.

△ Kljub uradni prepovedi je v torek stakvalo v Parizu nad milijon 500.000 državnih uslužbencev in profesorjev v protest proti vladni politiki cen in mezd. Prva poročila pričajo, da je delo v državni upravi malone povsem zamrlo. Večine uslužbencev v ministrstvih v torek ni bilo na delo. Zaprte so tudi vse srednje in visoke šole. Tudi promet na letališčih Orly in Bourget počiva. Enotna stavkovna gibanja so zajela že vsa gospodarska področja v Franciji, medni spori pa so najbolj srčiti, kar jih je doživela dežela v zadnjih treh letih.

△ Jugoslovanska partijsko-vladna delegacija pod vodstvom podpredsednikov Zveznega izvršnega sveta Edvarda Kardelja in Aleksandra Rankovića je v sredo odpotovala iz Moskve nazaj v Beograd. Pred tem je bila delegacija v Muzeju revolucije, kjer je izročila Centralnemu komiteju KP SZ darilo CK ZKJ, kip Vojina Babića »Poziv na vstajo« ter album z grafikami iz narodnoosvobodilnega boja.

△ V okviru rednega sporazuma je v sredo poslala Francija Zahodni Nemčiji dve transportni letali tipa »Nort-2501«. Dvanajst teh letal so dobavili zahodnonemškemu letalstvu že prejšnji mesec, decembra pa jih bodo poslali še enajst.

△ Zadnje velike poplave ob ustju Pada so prizadejale odnotnim krajem ogromno škodo. Samo v mestecu Porto Tolle je ostalo brez strehe nad 5000 ljudi.

△ V rovu premogovnika blizu Muirkerka (Anglija) je nastala eksplozija, pri kateri je bilo ubitih 17 rudarjev, več pa je bilo ranjenih.

△ Visoki komisar OZN za begunce Avgust Lindt je izjavil, da bodo begunska taborišča v Zahodni Nemčiji in Avstriji prihodnje leto zaprli. V njih je zdaj nad 16.000 beguncev, ki jih bodo pred razpustitvijo taborišč razposlali v razne prekomorske dežele, ali pa jih bodo porazdelili po raznih krajih v teh dveh deželah. V Zahodni Nemčiji je zdaj 43, v Avstriji pa 16 begunskih taborišč.

IZDAJA ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475, 397 - TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

LJUDJE IN DOGODKI

V slogi je moč

»V slogi je moč« — tega prastarega pregovora ni priporočal le slovanski knez Svatopluk svojim sinovom za vodilo v obrambi pred sovražnikom, marveč ga je znal ceniti ves človeški rod od začetka do danes. Podoba je, da sta se po njem ravnali te dni tudi dve arabski državi, Sirija in Egipt, ko sta njuni skupščini sprejeli resolucijo o združitvi obeh držav v federalni zvezi.

Sirija in Egipt sta tesneje sodelovali že dlje časa. K temu jima je pripomogel politični in gospodarski položaj predvsem zato, ker sta obe zakorakali po naprednejših poteh in si skrbno prizadevali, da bi čim prej zbrisali fevdalne odnose in ostanke kolonialističnega razdobja iz notranjega življenja. Pred dvema letoma sta se tako zlahka sporazumeli za vojaško zvezo s skupnim vojaškim poveljstvom in za živahnije gospodarske stike. V istem času sta že pripravljali temelje za federalno zvezo. Njen vrhovni organ naj bi bil nekaj federalni svet, sestavljen iz članov egiptovskega in sirijskega parlamenta. Vsak del federacije bi bil sicer samostojen, toda splošne politične, diplomatske in gospodarske zadeve bi mimo vojaških urejali skupno. Ta zveza bi ob ustreznih pogojih sprejela v svoje okrilje še druge arabske države. Največ možnosti je imel tedaj Jordan, toda nedavni ameriški manever z jordanjskim kraljem je ta odprta vrata zaprl. Tako sta Sirija in Egipt nadaljevali sami in letos avgusta dosegli načelni sporazum za federalno zvezo. Kaže, da je dokončno odločitev pospešilo nedavno brezhibno delovanje vojaške zveze, ko so vojaški incidenti na turško-sirijski meji in pritisk z zahoda ogrožali neodvisnost Sirije.

Najnovejši sklep o združitvi Sirije in Egipta pa ni le naravna in nujna posledica njenega doseda-

nega sodelovanja, ampak še nekaj več. Kairski list je to lepo povedal, ko je zapisal, da je odločitev egiptovske in sirijske skupščine »zgodovinska prekretnica za arabski svet, ker je simbol prihodnosti in pomembna zmagav v boju za arabsko osvoboditev«.

Arabski svet je razsežen — v severnoafriškem pasu od Gibraltarja pa tja do Perzijskega zaliva prebivajo ljudje istega jezika in podobnega zgodovinskega razvoja. Stoletja pač že vedo, da imajo tudi isto vero, a to jih ni pripe-ljalo daleč. Šele pred kratkim so se začeli zavedati, da so en sam, velik narod. Narodnostno prebujenje Arabcev je torej činitelj velikanjskega pomena za arabski svet. Toda kako ga združiti, ko pa je razdrobljen v države in države pod večjim ali manjšim tujim vplivom ali pa — kakor n. pr. Alžirija — še pod kolonialnim jarmom? Za čuda veliko nasprotij, vplivov in različnih pogojev ga loči, nasprotij, ki jih ni mogoče premostiti hkrati in tudi čez noč ne.

In vendar, zamisel združevanja arabskega sveta sega v novejši zgodovini precej daleč nazaj, v čas pred prvo svetovno vojno. Toda v začetku je bila samo vaba in igra v rokah imperialističnih držav, ki so si na bližnjem vzhodu skušale zagotoviti čim večje kose tega strateško in gospodarsko važnega področja. Šele po zadnji vojni je dobilo določnejše oblike pri arabskih ljudstvih in zapisalo lepe uspehe v svojo zgodovino. Posamezne arabske skupine so se osamosvojile in ustvarile svoje bolj ali manj neodvisne države, medtem, ko je del arabskega sveta v Severni Afriki odločno prijel za orožje, da bi si pridobil osnovne pravice in se iztrgal iz kolonialnega jarma. Vzoredno s temi pridobitvami je naraščala pri Arabcih želja za združevanje in enotnost ne samo zara-

di narodnega prebujenja in zavesti o pripadnosti k arab. svetu, marveč tudi iz potreb, ki jih je narekoval mednarodni položaj. Kajti boj za neodvisnost in samostojnost arabskih držav je vse prej kakor lahki Velike zahodne države si še danes na vso moč prizadevajo ohraniti strateške položaje in zase zagotoviti najvažnejšo surovino našega stoletja — petrolej — mimo tega pa si skušajo na novo razdeliti vplivna področja v tem delu sveta. Proti taki politiki, ki si ne pomišlja uporabiti sile, kakor je pokazal napad na Egipt, in najhujše oblike hladne vojne, o čemer priča nedavni pritisk na Sirijo, se je moč uspešno braniti le z enotnostjo in s skupnimi akcijami.

Posledic tega spoznanja v arabskem svetu je več. Med prvimi je združitev devetih arabskih držav Bližnjega vzhoda v Arabski ligi pred dvanaajstimi leti. Čeprav ta zveza ni posebno trdna, saj je n. pr. Irak hkrati tudi član blokovskega zahodnega Bagdadskega pakta, je na gospodarskih in političnih področjih vodila uspešne akcije. Tako so načrti za skupno petrolejsko politiko vseh arabskih držav na Bližnjem vzhodu in priprave za gospodarsko zvezo s sirijskimi in finančnimi olajšavami za članice Lige že obrodili uspeh, ki se je tudi politično izrazil ob napadu na Egipt. Takrat se je ves arabski Bližnji vzhod ne glede na to, koliko so bile posamezne države navezane na zahod — odločno obrnil proti napadalcem arabske države ob suškem prekopu.

Tako bo sedanja parlamentarna potrditev načrtov za združitev Egipta in Sirije nedvomno gospodarsko in vojaško utrdila njun položaj, mimo tega pa spodbudno vplivala na ves arabski svet, še posebej pa na tistega, ki se še bojuje za svoje osnovne pravice.

JELO TURK

kratko, vendar zanimivo

V ŽELEZNIŠKIH BODO DOBILI VODOVOD IN KANALIZACIJO

V Železnikih so letos speljali vodovod, ki bo oskrbel tudi Studeno in Češnjico. Sedaj urejujejo priključke iz glavnih vodovodov do hiš oziroma potrošnikov.

Hkrati pa so začeli delati še kanalizacijo. Za Železnike imajo že skoraj vse cevi pripravljene. V spodnjem delu Železnikov vsklajujejo sedanja dela tako, da bo hkrati z vodovodom urejena tudi kanalizacija. Tako bo ta kraj kmalu dobil drugačen, lepši izgled. Za prebivalce pa bo to pomenilo znaten korak k izboljšanju higienskih in sanitarnih naprav. K. M.

ZADRUŽNO SKLADIŠČE GRADIJO

Kmetijska zadruga Bled bo do zime zgradila novo veliko zadružno skladišče blizu železniške postaje na Rečici. V kletnih prostorih bodo vskladiščevali

sadje in krompir, v zgornjih prostorih pa bodo shranjevali umetna gnojila. Poseben prostor je predviden tudi za kmetijske stroje. — Skladišče gradi zadruga največ z lastnimi sredstvi. Člani so za to gradnjo darovali 150 kubičnih metrov lesa. -jb.

OBNOVLJEN MLADINSKI DOM NA BOHINJSKI BELI

Pred kratkim so na Bohinjski Beli odprli obnovljen Mladinski dom. Pri obnovitvenih delih so sodelovali člani KPD Partizan. Največ sredstev za obnovo je prispevalo društvo samo, nekaj pa jih je dal tudi občinski ljudski odbor. — Člani dramske skupine društva se že pripravljajo na drugo letošnjo uprizoritev. Igrali bodo ljudsko igro Rokovnjači.

PRIJETEN IZLET MLADIH KULTURNIKOV IZ »ISKRE«

V soboto, 16. novembra je v zgodnjih jutranjih urah odpeljal iz Kranja avtobus mladih fantov

iz Industrijske kovinarske šole »Iskra« proti Kamniku in naprej v Gornji grad na Štajerskem. To so bili člani kulturne sekcije IKS »Iskra«, ki so v Gornjem gradu gostovali s pestrnim programom. Nastopil je moški pevski zbor, pevski oktet, orkester ter dramska skupina. Program so mladi kulturniki pripravljali že od začetka letošnjega leta pod vodstvom tovariša Mršiča. Na omenjenem izletu so si najprej ogledali znamenitosti Gornjega grada, potem pa so se odpeljali naprej po Logarski dolini. Gostovali so tudi v Mozirju, nato pa še v Taboru. Povsod so jih ljudje z navdušenjem sprejeli in fantje iz »Iskre« si tako uspešni gostovanj še želijo. M. M.

IGRATI HOČEJO ZA VSAKO CENO

DPD Svoboda Kranj-center bo za Novoletno jelko razveselila kranjske otroke z Gorinskovo pravilčno igro »Rdeča kapica«. Ker bo v igri sodelovalo tudi precejšnje število otrok v starosti od 7. do 12. leta, je vodstvo pionirske dramske sekcije pretekli ponedeljek razpisalo avdicijo in o tem obvestilo kranjske šole. Udeležba na avdiciji je prekosila vsa pričakovanja, zbralo se je namreč 121 otrok. Izbira 30 ustreznih mladih igralcev je bila kljub tolikšnemu številu prijavljenih zelo mučna, kajti navdušenim otrokom so le stežka dopovedali, da vsi ne morejo igrati. Prve pevske vaje so že v teku. S.

DELAVCI IN DIJAKI IZ RIBNEGA SO DOBILI AVTOBUSNO ZVEZO

Ze nekaj dni redno vozi nov avtobus z Jesenic skozi Bled v Ribno. Ta zveza je olajšala prevoz delavcem iz Ribnega in Bled posebej pa so se je razveselili dijaki, ki so zaposleni na Jesenicah, jaki, ki so doslej hodili iz Ribnega peš v šolo na Bled. -jb

NOV AVTOBUS — CENEJŠE VOŽNJE

Podjetje Avtopromet v Kamniku je te dni nabavilo nov 38-sedežni avtobus za daljše vožnje in izlete. Do sedaj je imelo podjetje le dva avtobusa znamke TAM, ki sta bila za izlete premajhna in tudi vožnja je bila zaradi tega dražja.

naša kronika

SE SE BODO SESTALI

V torek so se sestali v Kranju šefi kadrovskih oddelkov podjetij, ki imajo nad 500 zaposlenih. V razgovoru so si izmenjali organizacijske sheme in dosedanje izkušnje na področju organizacije dela oziroma organizacijskih služb posameznih kadrovskih oddelkov. Izkazalo se je, da je ta oblika izmenjave izkušenj lahko zelo koristna pri nadaljnjem delu. Sklenili so, da se bodo sredi decembra ponovno sestali in obravnavali probleme personalne službe.

RAZPRAVA O NAČRTU ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJAH

V sredo popoldne je v Kranju predaval načelnik sekretariata Izvršnega sveta za delo LRS Rado Miklič. Govoril je o nekaterih značilnostih in novostih načrta zakona o delovnem razmerju.

NAJBOLJ TEŽAVNO JE V GORJAH

Prosvetni delavci blejske občine so imeli preteklo soboto občni zbor. Predsednik društva tov. Zdenko Dolinar je v poročilu nakazal številne probleme, o katerih so člani društva živahno razpravljali. Zlasti zanimiv je bil razgovor o odnosih in sodelovanju med okoliškimi šolami in blejsko osemletko. Sčasoma se bo razvila v popolno osemletno šolo tudi šola v Gorjah. Za sedaj pa še nima pogojev, ker so prostori pretesni in ne ustrezajo sanitarnim in higienskim zahtevam. Letos so sicer pridobili eno učilnico, vendar je to še vedno premalo. Veliko otrok iz Gorij obiskuje osemletko na Bledu. Za te otroke bo potrebno urediti redni prevoz na Bled, če v Gorjah še ne bo kmalu pogojev za samostojno osemletno šolo. -jb

IZ KRANJSKE KULTURNE KRONIKE

V sredo je kranjska kulturna kronika zabeležila kar dva pomembna dogodka, in sicer občni zbor muzejskega in zgodovinskega društva ter razstavo akvarelov akademskega slikarja Ljuba Ravnikarja.

Program občnega zbora MZD je obsegal pregled dosedanjega dela in perspektivni načrt poglobitve in razširitve muzejske dejavnosti v bodoče.

Razstavi risb akademskega slikarja Doreta Klemenčiča »Po sledovih NOB«, ki je zabeležila v 13 dneh rekorden obisk, in sicer 3.600 obiskovalcev, sledi tokrat razstava akvarelov akademskega slikarja Ljuba Ravnikarja. Nedvomno bo tudi to razstavo, ki je hkrati 4. Ravnikarjeva razstava v Kranju, kranjsko občinstvo z veseljem pozdravilo, saj so specifičnosti Ravnikarjevega likovnega izražanja ljudem zelo blizu. Razstavljeno je 29 akvarelov, ki pa predstavljajo le izbor iz avtorjevega celokupnega opusa. Razstavljena dela, ki govorijo, da je njihov avtor mojster akvarela, so tudi po motivih zelo pestra. Le-ta se omejuje predvsem na pokrajino — morje, morsko obalo. Srednji vrh nad Martuljkom itd. — Razstava bo odprta predvidoma 14 dni. S.

ZBOROVANJE SLEPIH

Okoli 30 slepih z območja izseniške, radovljiške, blejske in bohinjske občine se je zbralo v nedeljo na rednem letnem občnem zboru na Jesenicah. V razpravi so udeleženci nanizali vrsto problemov, ki jih težijo. Mednje sodi tudi nepravilno zaposlovanje slepih. Na zborovanju so obdarili nekaj aktivnih članov Združenja slepih, socialno šibkim pa so dodelili denarne podpore. U.

GORSKI REŠEVALCI SO SE SESTALI V DRAGI

V Dragi je bil pred kratkim sestanek gorskih reševalcev iz Tržiča in Begunje. Razpravljali so o nalogah gorske reševalne službe pri reševanju ponesrečencev na območju Káravank. Med reševalce so na sestanku sprejeli 6 novih članov iz Radovljice. Sklenili so, da bo v Begunjah in Radovljici v bodoče sekcija gorske reševalne službe Tržič in da bodo priredili 8. decembra reševalni tečaj v Dragi. Postaja gorske reševalne službe Tržič in sekcija Begunje štejeta 20 članov, ki so za reševalne akcije popolnoma opremljeni. J. S.

KAJ SODIMO O...

ukinitvi privatne zdravniške prakse

Ze nekaj let razpravljamo o ukinitvi privatnih ordinacij zdravnikov. Poglavitni namen tega ukrepa je v tem, da prilagodimo zdravstveno službo sodobnim potrebam. V našem okraju je zdaj še 10 privatnih zdravniških ordinacij in 13 takih ordinacij v zobozdravstveni službi. Le-te predstavljajo le neznaten del celotne zdravstvene službe na Gorenjskem.

Povprašali smo, kaj mislijo o tem problemu, o katerem bo razpravljala tudi Ljudska skupščina LRS na bližnjem zasedanju, nekatere posameznike na Gorenjskem. Takole pravijo:

Predsednik Sveta za zdravstvo pri OLO tovariš Lovro Cerar: »V našem okraju to ne predstavlja težav, ker je zdravstvena služba z vsemi splošnimi ambulantami že dovolj razširjena in usposobljena. Seveda, kjer bo potrebno, bomo podaljšali delovni čas v ambulantah. Morda bo ponekod tudi potrebno, da občina skuša sporazumno s privatnim zdravnikom prevzeti njegovo ordinacijo in jo vključiti v splošno zdravstveno službo. Na prihodnji seji našega sveta bomo podrobno govorili o tem.«

Dr. Igor Véter, kranjska porodničnica: »Mi smo na to že dokaj pripravljeni. Prepričan sem, da bo to izboljšalo celotno zdravstveno službo. Dana bo možnost kontrole in evidence zdravstvenega stanja prebivalcev in pojavov bolezni, kar je za nas velikega pomena.«

Dr. Ivan Cof, Zdravstveni dom Kranj: »Tu gre ločiti dva sektorja: splošno in specialno zdravstveno službo (zobozdravstvo itd.). Vsekakor bo z ukinitvijo privatnih ordinacij možna smotrna politika zdravstvene službe. Privatne ordinacije so le preživeli ostanek preteklosti, kar je moderna medicina in tudi naša ureditev že opustila daleč zadaj. Res pa je, da ljudje danes čisto več zaupajo privatniku, zlasti zato, ker ne razlikujejo službe socialnega zavarovanja od javne zdravstvene službe.«

Dr. Andrej Robič, Tržič: »Vsi pogoji za ukinitve privatne zdravniške prakse obstojajo. Zdravstvena služba je že usposobljena in si je pridobila zaupanje pri ljudeh. Zato privatna služba ni več potrebna.«

K. M.

Povzetki iz nekaterih razprav o razvijanju trgovine, obrti, gostinstva in turizma na Gorenjskem

Kako zgrabiti bika za roge?

Okrog tega vprašanja se hočeš nočeš sukamopise, ker je premalo takih obrtnikov, ki bi delali z obrtnim dovoljenjem. Ze večkrat smo slišali na raznih sejah značilen primer, da v vsej kranjskogorski dolini ni kovača, ki bi imel svojo obrt prijavljeno, vendar so vsi tamkajšnji konji kljub temu podkovani.

Težnje, da bi te, še močno nebogljene panoge razvili, so bile že v prejšnjeletnih družbenih planih. Konkretni uspehi pa so še bore pičli. Hkrati, ko so naša usta poudarjala, da mora biti razvijanje teh področij odslej naša prvenstvena naloga, so naše roke še vedno močno božale skoraj samo industrijo. Saj so še lani tudi nekatere gorenjske občine dajale sklade, namenjene za razvoj obrti, trgovine, gostinstva, turizma — industriji. Pod pritiskom problemov z drugih področij in v skrbi za izvore občinskih in krajskih dohodkov smo odpravili ob strani manj donosne veje, ki pa jih prebivalci v občini, potrošniki, ne more pogrešati. Tako je ostalo marsikatero določilo okrajnih in občinskih družbenih planov o razvijanju teh panog skoraj le prazna deklaracija, s katero si potrošnik ne ve kaj prida pomagati. Problem je čedalje bolj žgoč.

Seveda lahko najdemo v svoje opravičilo tudi objektivne vzroke. Predvsem pa v organih samoupravljanja, pa tudi v merilu okraja še nismo uspeli določiti konkretne (načela so nam jasna, pravimo vsi) politike pri razvijanju trgovine, obrti, gostinstva, turizma. Ne vemo še, kako zgrabiti bika za roge. Zato korak še marsikje stopi v meglo.

INVESTICIJE NE REŠUJEJO VSEGA

Dostikrat zožimo vso problematiko samo na investicije. V jeseniški občini je bilo večkrat slišati: lokalov ni, investicijskih sredstev za te namene nimamo, kako naj potem razširjamo obrt in trgovino. Res je: nimamo ustreznih trgovskih skladišč, tržnic, lokalov, sodobnejše tehnične opreme za trgovino, obrt, gostinstvo, turizem. Toda podjetja iščejo kredite le v občini, kvečjemu še v okraju, na republiških in zveznih natečajih pa ne. Vzrok je res tudi v še vedno zapleteni poti do kredita; pritisk iz podjetij in občin na to, da bi stvari poenostavili, pa je prešibak. Tudi občinski skladi niso izkoriščeni. Od 40 milijonov din letošnjih občinskih skladov za trgovino je bilo do oktobra angažiranih 25, porabljenih pa 15 milijonov. Od kakih 19 milijonov dinarjev občinskih skladov za turizem in gostinstvo pa je bilo do začetka oktobra uporabljenih le kakih — trideset milijona.

SKREGANO Z GOSPODARSKO PAMETJO

Problemi so številni. Obrtni delavci odhajajo v tovarne. Samo v jeseniški Zvezarni je kakih 700 obrtnikov zaposlenih večidel pri delu, ki nima zveze z njihovimi poklici. Tu je, med drugim, problem neustreznega nagajevanja. Mar ni skregano z gospodarsko pametjo to, da tarifni pravilnik tega ali onega industrijskega podjetja lahko zagotovi večjo plačo obrtniškem delavcu kot pa obrtno podjetje, čeravno so potrebne v obrti predvsem visokokvalificirane in kvalificirane moči?

Uslužnostne obrti je še zlasti premalo, a spoznanje o tem, kako je potrošniku potrebna, kakor da še ni zmagalo niti v vseh ljudskih odborih. Šušmarstvo smo že kar legalizirali s tem, da pobiramo davek od šušmarjev. Legalizirali pa smo ga zato, ker je življenje pogazilo pred-

RAZLIKUJMO MED DONOSNIMI IN SAMO NUJNIMI PANOGAMI

Tudi davčna politika v obrti v posameznih občinah ni dovolj jasna. Nekateri ljudski odbori so jo prepustili kar aparatu. Podobno velja tudi za davčno politiko v trgovini in gostinstvu. Ta davčna politika ni vedno stimulativna. Zakaj ne bi nekaterim uslužnostnim obrtnim delavcem predpisali le minimalni, morda celo le simbolični pavšal. Tudi v trgovini kaže razločevati donosne panoge (na pr. trgovino z luksuznimi predmeti) od panog, ki niso kaj prida rentabilne (trgovina s kmetijskimi pridelki, specerija). Tu je treba določiti in izbrusiti merila, da ljudski odbori ne bodo po vsej sili iskali vir dohodkov tudi tam, kjer ta ali ona obrtna ali trgovska poslovalnica ne more akumulirati, a je tam spričo potreb potrošnikov potrebna. Naj ne bo namen samo ta, da zagotavljamo vir proračunskih sredstev (ki pa je v takih primerih tako in tako neznan), marveč tudi zadovoljitev potrošniških potreb! Morda bo bolje kazalo uveljaviti moralno obveznost, naj podjetja, ki bi plačevala le simboličen pavšal, eventualno prihranjena sredstva investirajo za svoj nadaljnji

razvoj. Začnimo gledati v slabo donosnih, a nujnih trgovinah ter uslužnostnih obrtnih obratih bolj delček komunalne kot pa pridobitvene dejavnosti. Ne ravnajmo v občinah tako, da bi razvijali samo donosne panoge, pozabljali pa na to, kaj potrebuje potrošnik.

OBRT ALI INDUSTRIJA?

V socialističnem sektorju proizvodne obrti ugotavljamo težnje, da bi se delavnice razvijale v industrijo. Te težnje podpirajo tudi nekateri ljudski odbori. V eni izmed razprav je nekdo dejal, da ga to močno spominja na primerjavo z žagami venecijankami na eni ter polnojarmentiki na drugi strani. Najbrže je marsikomu nejasno, koliko je to preraščanje obrti naraven, koristen in celo potreben razvoj, koliko pa so take težnje škodljive. Morda kaže nekatere obrt. panoge tudi na Gorenjskem že razvijati v industrijo. Tak je primer, denimo, s pekarnami in klavnicami. Po svetu, v razvitejših državah, razvoj sili h koncentraciji malih pekarn in klavnic v velika industrijska podjetja, ki oskrbujejo velika področja. Ali naj tudi pri nas, na Gorenjskem, težimo za takimi industrijskimi pekarnami, klavniškimi, mlekarškimi, industrijskimi podjetji, ali naj bi tako podjetje oskrbovalo celotno Gorenjsko ali le okoliški bazen, ali pa naj v vsakem kraju gradimo majhen obrat? O teh stvareh posamezniki razmišljajo, sistematičneje pa jih še nismo začeli proučevati.

Problem teh panog v tem sestavku ni kompleksno prikazan, marveč so to le paberki iz nekaterih dosedanjih razprav, po novinarski beležnici posredovani povzetki pomembnejših teženj, misli, pobud, predlogov, na katerem koncu, kako se lotiti te žgoče problematike, da bi prišli do čim bolj učinkovitih rezultatov. Kakor smo tudi na prvi seji novega OLO slišali, se bodo OLO in njegovi organi kar takoj vrgli na to delo. To kaže, da se nameravajo okrajni oblastveni organi odločneje in preciznejše lotiti te problematike. Stvar vseh občinskih ljudskih odborov, organov samoupravljanja, množičnih organizacij je, da pri tem sodelujejo, saj mora biti ravno v komunah težišče vsega tega dela, če naj bo res uspešno. Množična razprava naj razjasni načela konkretne politike v okraju in občinah, da bi lahko v perspektivnih in drugoletnih družbenih planih natanko določili, kako bomo v mejah realnih možnosti razvijali obrt, trgovino, gostinstvo, turizem, kakor seveda tudi druga področja.

M. Z.

Ze dalj časa imajo delavci v »Planiki«, Kranj za malico lahko tudi topli obrok

Občni zbor sindikalne podružnice v »Iskri«

V organih delavskega in družbenega upravljanja sodeluje 550 članov kolektiva

V torek, 19. novembra je bil v tovarni »Iskra« v Kranju redni letni občni zbor sindikalne podružnice. V dvorani nad tovarniško restavracijo se je zbralo okrog 165 delegatov iz vseh oddelkov tovarne. V poročilu je izvršni odbor sindikalne podružnice navedel nekaj pomembnih ugotovitev o delu sindikalne organizacije in gospodarskih uspehih kolektiva.

Letos so v »Iskri« dosegli izredno hitro povečanje proizvodnje in njena vrednost bo do konca leta znašala predvidoma petkrat več kot v letu 1950. Število zaposlenih se je v tem času pomnožilo le za 53%. Izvršni odbor sindikalne podružnice meni, da nudi sedanji tarifni pravilnik delavcem precejšnjo stimulacijo za večjo produktivnost. V prvih treh mesecih letošnjega leta se je ustvarjena vrednost na posameznega člana kolektiva precej povečala. V istem obdobju lanskega leta je ta znašala 1.297.000 dinarjev, letos pa že 1.502.000 dinarjev. Produktivnost je letos v primerjavi s preteklim letom za 15,8% večja.

Pomembna dogodka za kolektiv so bile v tem letu volitve v občinski zbor proizvajalcev in volitve v delavski svet in upravni odbor podjetja. V sedanjem delavskem svetu je 9 žena in 13 mladincev, neposrednih proizvajalcev pa je 61. Vse te številke dokazujejo lep napredek pri uveljavljanju žena in mladine v samoupravnih organih. V raznih organih delavskega in družbenega upravljanja sodeluje 550 članov kolektiva.

V »Iskri« so letos uresničili tudi vrsto ukrepov za izboljšanje prehrane delavcev. Število abonementov tovarniške restavracije se je v tem obdobju precej povečalo. Sindikalna organizacija se je vseskozi zavzemala za to, da cen posameznih obrokov hrane niso zvišali. Delavci dobijo zdaj med delovnim časom tudi toplo malico.

V počitniškem domu v Ankaranu je letos poceni letovalo 950 članov kolektiva. Zal dopusti niso bili dovolj smotrno razdeljeni in bodo to vprašanje morali v podjetju bolje urediti.

Zadružniki iz Sorice pišejo uredništvu

Prebivalce vasi Sorice je 87. številka »Glasa Gorenjske« posebno razveselila, saj je bil naš kraj omenjen kar na dveh mestih. Zal nam je le, da se Bodičar pri nas ni nič oglašil, ker bi mu lahko dali točnejša pojasnila o spomeniku talcev v Davči kakor tudi o našem skladišču lesa, drv in navlake. Naj bo že tako ali tako, Bodičarji smo vsekarer zelo hvaležni, da je odkril Kmetijsko zadruzo Sorica v Selški dolini. Morda so o tem odkritju brali tudi izdajateljji Skofjeloških razgledov, saj v 3. zvezku, kjer so našteje kmetijske zadruge v Selški dolini, naša zadruga sploh ni omenjena, pač pa zadruga, ki je že od leta 1954 ni več.

Proučimo tudi to

Caka nas odprt problem: kako prilagoditi samoupravljanje v sezonskih gostinskih podjetjih specifičnostim te panoge?

V kranjskem okraju so štiri gostinska podjetja, ki zaposlujejo v turistični sezoni več kot 30 ljudi ter zato v teh podjetjih volijo delavske svete. Kakih 20 gostinskih podjetij pa je takih, ki zaposlujejo več kot šest, toda manj kot 30 ljudi; v teh podjetjih je v delavskem svetu celoten kolektiv.

V sezonskih gostinskih podjetjih ostanejo izven sezone v glavnem le vodilni uslužbenci ter obrtniški delavci (vprašanje zase je, ali ne bi bilo morda ceneje, da bi vzdrževalna obrtniška delata gostinska podjetja naročala pri obrtnih podjetjih). Le-ti pa niso osnovni gostinski kader ter zato nimajo posebnega zanimanja za razvoj gostinskega podjetja. Prav tako pa nima tega interesa tudi strokovno gostinsko osebje, ki je v podjetju le v sezoni, sicer pa se od leta do leta seli iz podjetja v podjetje. Tako organi samoupravljanja v takih podjetjih nimajo prave materialne vzpodbude za svoje delo, ker niso navezani na podjetje tako kot, denimo, v tovarnah. Tudi praksa kaže, da njihovo delo ni razvito.

Torej gre za vprašanje: ali je moč doseči to, da bo strokovno jedro osebja v teh podjetjih stalnejše vezano na podjetja (s podaljšanjem turistične sezone, s kako sorodno zaposlitvijo tudi izven sezone v kraju podjetja ipd.), ali pa kaže samoupravljanje v teh podjetjih kako drugače prilagoditi specifičnostim?

Nekaj predlogov je bilo že slišati. Odbor za delavsko upravljanje pri Gostinski zbornici za okraj Kranj je predlagal, naj v gostiščih z manj kot 15 zaposlenimi ne bi volili organov upravljanja, marveč naj bi to funkcijo prevzel celoten kolektiv. Nekateri se nagibljejo k predlogu, naj bi povečali pristojnosti direktorjev sezonskih podjetij. Tretji pa sodijo, naj bi se s temi podjetji neposredneje ukvarjali občinski ljudski odbori in njihovi za ta področja pristojni sveti. Temeljiteje proučevanje tega problema pa se pravzaprav še nismo lotili, vendar potrebe zdaj silijo k temu.

Z.

V novih prostorih večja proizvodnja

Tudi v obrtnem podjetju »Cokla« na Blejski Dobravi bodo lepo proslavili Dan republike, hkrati bodo proslavili tudi novo delovno zmagajo. Izpolnili so družbeni plan in ga bodo do konca leta znatno presegli. Do 13. novembra so izdelali za 50.760.000 din raznih zaščitnih sredstev, predvsem zaščitno obutev, rokavice in podobno. Po občinskem družbenem planu je bil ta kolektiv dolžan doseči za 46 milijonov din bruto proizvodnje, kot kaže bodo to številko občutno prekoračili.

Pred letom dni se je kolektiv »Cokla« preselil v nove prostore, sodobnejše in večje. Sprito tega, da imajo zdaj ugodnejše pogoje za delo — boljša razmestitev strojev, boljša organizacija dela itd. so povečali tudi proizvodnjo in proizvodnost dela. Letos so dosegli na enega zaposlenega — večina je ženske delovne sile — že 1.363.000 din bruto proizvodnje ali 11,2% več kot lani. Uvedli so tudi vrsto novih artiklov — zaščitnih sredstev in jih danes izdelujejo že 75 vrst. Letos so med drugim začeli izdelovati arurane rokavice za potrebe mornarice. To so rokavice, ki so na dlani okovane z zakovicami; izdelali pa so že 12.000 parov takih rokavic. Začeli so izdelovati tudi zaščitne škornje z jeklenimi kapicami. Letno jih bodo izdelali okrog 50.000 parov. Jeklene kapice za te čevlje pa bodo izdelovali v IKI v Mariboru. Začeli bodo izdelovati tudi platnene in predpasnike iz plastične mase, jutaste obleke, rokavice in še vrsto drugih zaščitnih sredstev. Sprito tega bodo uvedli dve izmenj in zaposlili okrog 40 novih delavcev, predvsem ženske delovne sile, ki jo je v jeseniški občini še dovolj.

P.

PREUSMERITEV GOSPODARSKE DEJAVNOSTI EKONOMIJE BLEJ

Blejska ekonomija, ki deluje kot samostojna kmetijska organizacija, je lani po temeljiti pročitvi gospodarskih in podnebnih pogojev preusmerila svojo dejavnost od gojitve raznih kultur na plantažo jabolk in črnega ribeza. Razen tega se bo posvetilo še bavlju z živinorejo, ker ima dovolj travnikov in pašnikov. Dokler se nasad ribeza in jabolk ne bo razrasel,

bodo vmes še vedno gojili druge kulture, predvsem krmne rastline in razne vrste zelenjave.

POTREBNA JE NOVA ZADRUŽNA HLADILNICA

Preskrba industrijskega prebivalstva s kmetijskimi pridelki, zlasti s sadjem in zelenjavo skoraj povsod šepa. Kmetijska zadruga Bled bo sčasoma skušala preusmeriti dovoz sadja in zelenjave na Jesenice. Za to pa bi bila nujno potrebna hladilnica za shranjevanje zelenjave, ker bi bil šele tedaj možen načrtan odkup. Tako hladilnico nameravajo urediti v novem zadržnem skladišču.

POTROŠNIKI BI BILI VESELI

Ze lani je kolektiv klavnice »Graničar« v Vršču pripravil za potrošnike poseben »zavoj —

ozimnico«. Ti zavoji, ki jih je več vrst, vsebujejo vse vrste mesnih izdelkov in masti. Zavoj št. 3 vsebuje n. pr. razen 25 kg masti še 20 kg raznega suhega mesa, 11 kg ocvirkov, 10 kg izdelkov tako imenovane mehke predelave (krvavice itd.), 4 kg drobnarij (noge, rep, ušesa itd.) in 8 kg suhih klobas. Skupna teža zavoja znaša 82 kg, stane pa 26.000 dinarjev. Zaradi nizke cene, dobre kvalitete in okusne opreme je povpraševanje po teh zavojih zelo veliko. Lani je klavnica izdelala pravzaprav le poskusno en je prodala že 1500 zavojev. Letos pa je povpraševanje tako veliko, da klavnica zaradi majhne zmogljivosti ne bo mogla zadovoljiti povpraševanja. Zato bo navezala stike z ostalimi klavnicami v okolici.

IZ KLUBA GOSPODARSTVENIKOV

PREDAVANJE PROF. IVANA BERTONCLJA

V torek, 26. novembra, ob 16. uri bo v prostorih Trgovinske zbornice v Kranju predavanje o vodenju ljudi v proizvodnji. Predaval bo član Zavoda za proučevanje organizacije dela in varnosti pri delu LRS prof. Ivan Bertonclja. Predavanje, ki ga prireja Klub gospodarstvenikov pri Trgovinski zbornici v Kranju, bo predvsem zanimivo za vodilno osebje v podjetjih in ustanovah.

gorenjski obveščevalci

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA
SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov, telefon 04.

MALI OGLASI

Privatnikom malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. — Cena malih oglasov je: Preklje 20 din, izgubljen 10 din, ostalo 12 din od besede. Naročniki imajo 20 % popusta.

Telefonska številka naročniškega in oglasnega oddelka je: Kranj 190.

V nedeljo ponoči sem od »Inteksa« do Zlatega polja izgubil rjav balonski plašč. Pošteni najditelj naj ga odda proti nagradi v oglasni oddelku.

Izgubila sem usnjene rokavice od Kranja do Orehka. Najditelja prosim naj jih proti nagradi vrne v oglasni oddelku.

Nov električni brivski aparat prodam. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodajam motorno kolo DKW 200 ccm v zelo dobrem stanju. — Kalan, Poljska, Podnart.

Prodajam nekaj dobro ohranjenih moške obleke. — Eržen, Hule 63, Kranj.

Plug filfig - gerette znamke »Wolf« prodam. Poizve se: Zalog 42, p. Cerklje.

Prodajam 2 šivalna stroja z okroglim in dolgim čolničkom za krojača ali šiviljo. Cena nizka. — Vodnik Marjanca, Trboje 80, Smlednik.

Travniki v Tenetišah, velikosti 3,40 ha, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodajam dvosobno stanovanje z vsemi pritiskalnimi in nekaj vrta v sredšču mesta Kranja. Vselitev možna z zamenjavo. Ponudbe oddati v oglasni oddelku.

Prodajam kompletno valovito spalnico v surovem stanju. Ogled pri Čehovinu na Primskovem.

Prodajam kompletno masivno spalnico iz hrastovega lesa in vetrino zelo dobro ohranjeno po zelo nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku.

Zatekel se je mlad črnosiv ovčjak. Lastnik ga lahko dobi na Primskovem 85, najkasneje do 26. 11. 1957.

Prodajam emajliran štedilnik. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodajam nova sobna vrata z okvirjem. Ključka in okovje poniklano. Cena 7.500 din. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodajam moped TMZ. Informacije dobite v »Tapetništvu«, Kranj.

Prodajam rabljen vzdrljiv štedilnik desni z bakrenim kotličkom in voz nosilnosti pol tone.

Informacije dobite v župnišču, Koroška Bela, Javornik.

Prodajam šivalni stroj za moška in damska dela za 30.000 din. — Pregant, Javornik, Kidričeva 11.

Poceni prodajam cca 700 komadov cementne stare strešne opeke. — Gavzoda Matevž, Breg pri Preddvoru.

Kupim dinamo močno 4—6 KM in turbina 40—50 cm veliko. Vse naj bo v dobrem stanju. — Pervanja Rafael, Titov trg 12, Kranj.

V službo sprejememo 2 nekvalificirane delavce, mlada, vojaščinista, zdrava. Plača po dogovoru. — Mestna klavnic, Kranj.

Za takojšen nastop iščemo: trgovskega pomočnika špecerijske stroke in blagovno knjigovodkinjo ali knjigovodjo. Plača po tarifnem pravilniku. Grosistično trgovsko podjetje »Živila«, Kranj.

Gospodinjstvo pomočnico, starejšo, samostojno, išče 3 članska družina. Vprašati vsak dan po 14. uri pri Gričarju, Kranj, Zlato polje.

Za opravljanje poslov v društveni točilnici sprejememo upokojenca (zakonski par). — Društvo upokojenec, Kranj, Tomšičeva 28.

Zamenjam stanovanje na Primskovem za drugo kjerkoli v Kranju. Naslov v oglasnem oddelku.

Zamenjam enosobno stanovanje na Gorenji Savi za drugo kjersoli v Kranju. Naslov v oglasnem oddelku.

Po službi grem pomagati v gospodinjstvo za hrano in stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku.

Podpisana Križnar Ivanka preklicujem svojo izjavo zoper Rupar Anico in njenega moža ter se jima zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe. — Križnar Ivanka.

Podpisana Godnov Mana iz Čadovelj št. 6 preklicujem in obžalujem vse kar sem žaljivega in obrekljivega govorila o Zupan Matevžu iz Čadovelj št. 5 in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Pozivam tisto osebo, opazovano s priči, ki je v nedeljo zvečer okradla zajce, pri Štular Heleni, Otoče Podnart. — Če jih ne vrne v roku 3 dni, prijavim drž. organom LM.

Prodajam emajliran štedilnik. — Jenko, Primskovo, n.h.

Prodajam dobro zaraščen gozd v Udnem borštu. Naslov v oglasnem oddelku.

OBJAVE

PRODAJA MLEKA

Obveščamo cenjene odjemalce v Kranju, da bomo prodajali

RAZGLAS

PODALJŠANJE OSEBNIH IZKAZNIC

Pozivamo vse prebivalce, ki stalno bivajo na območju mesta Kranj, da se osebno zglasijo na Maticnem uradu ObLO Kranj, Titov trg 4, z osebno izkaznico, zaradi podaljšanja veljavnosti osebnih izkaznic.

Matični urad bo podaljševal veljavnost osebnih izkaznic od 7. do 15. ure, po abecednem redu priimkov, in sicer:

A	— 2. decembra 1957
B	— 3., 4. in 5. decembra 1957
C	— 6. decembra 1957
D	— 7. decembra 1957
E	— 9. in 10. decembra 1957
F	— 11. decembra 1957
G	— 12. decembra 1957
H	— 13. in 14. decembra 1957
I, J	— 16. decembra 1957
K	— 17. in 18. decembra 1957
L	— 19., 20. in 21. decembra 1957
M	— 23. in 24. decembra 1957
N	— 25., 26. in 27. decembra 1957
O	— 28. in 30. decembra 1957
P	— 31. decembra 1957
Q	— 3., 4. in 6. januarja 1958
R	— 7., 8. in 9. januarja 1958
S	— 10., 11. in 13. januarja 1958
T	— 14., 15. in 16. januarja 1958
U	— 17. in 18. januarja 1958
V	— 20. januarja 1958
W	— 21., 22. in 23. januarja 1958
Z	— 24., 25. in 27. januarja 1958
Z	— 28., 29. in 30. januarja 1958

mleko v četrtek popoldne za petek 29. novembra ter v soboto popoldne za nedeljo 1. decembra.

Prodajalne bodo zaprte v petek in nedeljo. — Zadržna mlekarja, Kranj.

OBJAVE
TEČAJ GODBE

Godbena sekcija »Svoboda« — Kranj obvešča vse one, ki imajo veselje do godbe na pihala da prične z rednim poukom. Prijave vsak torek in petek ob 18. do 19. ure v godbeni sobi Sindikalnega doma. Pouk brezplačen.

LOVSKA VESELICA

LD »Sorško polje« vlijudno vabi vse na veliko lovsko veselico, ki bo 23. novembra ob 19.30 uri v kinodvorani predilnice Trata-Skofja Loka, kolodvor.

Na sporedu bo kino, ples in lovska kuhinja. — LD »Sorško polje«.

KINO

»STORŽIČ«, Kranj: 22. novembra ob 16., 18. in 20. uri premiera sovjetskega barvnega cinemascope filma »PROLOG«. 23. novembra ob 16., 18. in 20. uri sovjetski barvni cinemascope film »PROLOG« ter ob 22. uri premiera sovjetskega barvnega filma »OTHELO«. — 24. novembra ob 8.30 uri matineja sovjetskega barvnega cinemascope filma »PROLOG«, ob 10.30, 14., 16., 18. in 20. uri angleški barvni film »LEPO JE BITI MLAD«.

»SVOBODA«, Strazšče: 23. nov. ob 18. in 20. uri premiera sovjetskega filma »OTHELO«, dne 24. nov. ob 15., 17. in 19. uri francoski barvni film »BEL AMI« (Lepi striček).

»TRIGLAV«, Primskovo: 23. novembra ob 18. in 20. uri angl. barvni film »LEPO JE BITI MLAD«. 24. nov. ob 16.30 in 19. uri sovjetski barvni cinemascope film »PROLOG«.

»NAKLO«, 23. nov. ob 19. uri francoski barvni film »BEL AMI« (Lepi striček). 24. nov. ob 16. in 19. uri nemški film »LUC LJUBEZNI«.

»RADIO«, Jesenice: 22. novembra ameriški barvni film »BEAU RUMMEL«, od 23. do 26. nov. amer. film »ANGEL ALI VRAG«.

»PLAYA«, Jesenice: 22. nov. mehiški film »UMIRAM SREČNA«. Od 23. do 26. nov. amer. barvni film »BEAU BRUMMEL«.

»ZIROVNICA«, 23. in 24. novembra mehiški film »UMIRAM SREČNA«.

»DOVJE MOJSTRANA«, 23. in 24. nov. francoski film »HE-ROJI SO UTRUJENI«.

»RAVOVLJICA«, od 22. do 24. novembra ameriški revijski barvni film »POLETNI ČAS«. V petek in soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 15.30, 17.30 in 20. uri.

»BLED«, od 22. do 25. nov. amer. barvni film »SIN ALI BABE«. V petek in ponedeljek ob 20. uri. V soboto ob 17. in 20. uri. V nedeljo ob 14., 16., 18. in 20. uri — dopolden ob 10. uri matineja.

»LJUBNO«, 23. in 24. nov. jugoslov. film »KRVAVA POT«. — V soboto ob 19.30 uri. V nedeljo ob 16. in 18. uri.

»SORA«, Škofja Loka: od 22. do 24. novembra ameriški barvni film »LJUBIM MELVINA«.

»KRVAVC«, Cerklje: 23. in 24. novembra amer. barvni film »SIN BLEDLIČNIKA«. V soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 16. in 19. uri.

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak delavnik ob 5.05, 6.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00 in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri; v nedeljo pa ob 6.05, 7.00, 13.00, 15.00, 22.00 in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

PETEK, 22. NOVEMBRA

9.00 Radijski roman — Tarasov-Rodinov: Čokolada — XII.

9.20 Slovenske narodne pesmi (Poje zbor »France Prešeren« iz Kranja).

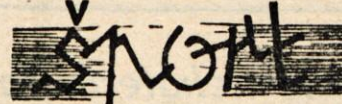
11.00 Pesmi in plesi raznih narodov.

12.30 Kmetijski nasveti — ing. Milko Breznik: Sodobna vinogradniška tehnika.

12.40 Poje baritonist Roman Petrovič, s harmoniko spremlja Avgust Stanko.

13.15 Od arije do arije.

14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Lojze Jakopič: Zvesti Čuj.

BREZ TOVARIŠTVA IN POŽRTVOVALNOSTI NE GRE

V četrtek zvečer so imeli jeseniški smučarji svoj redni letni občni zbor. Čeprav so nekateri člani kluba pričakovali majhno udeležbo in takorekoč razpust kluba, o čemer so v zadnjem času tako radi govorili, do tega le ni prišlo. Zbora se je udeležilo precej predvsem mladih smučarjev, toda če vemo, da je na Jesenicah več sto smučarjev, ne moremo biti tudi s tako udeležbo zadovoljni. Pogrešali smo veterane smučanja, ki bi s svojimi izkušnjami lahko pomagali mladim.

Iz poročil in razprave lahko povzamemo, da so jeseniški smučarji, zlasti mladi, precej napredovali in da so se tudi v republiškem in zveznem merilu dobro uveljavili. Potrebni pa so jim izkušeni smučarji, ki bi se, na čelu mladih, znali boriti za napredek in množičnost tega lepega zimskega športa. Dosedanji odbor kluba ni opravičil teh pričakovanj predvsem zaradi nedelavnosti in mladenosti članov odbora, nekaterih notranjih sporov in podobno, čemur so se spretno izognili z izgovorom, da se s tako malenkostnimi sredstvi kot jih imajo, ne da kaj napraviti. Toda minula sezona je pokazala, da se tudi s minimalnimi sredstvi, dobro voljo in iniciativnostjo da mnogo napraviti. Res je, da je smučarski šport izredno drag. Da je smučarski klub minulo sezono plačal za udeležence državnega prvenstva na Jahorini 100.000 din, kar je predstavljalo tretjino sredstev, s katerimi je klub razpolagal. Organizirali so še razne tečaje in se udeležili skoraj vseh tekmovalnih. Vsekakor pa je uspeh in napredek nekakega kluba predvsem odvisen od delavnosti vodstva in ne le od materialnih sredstev. Tudi ostali klubi in društva imajo podobne težave, toda še nihče ni zaradi tega vrgel puške v koruzo, kot pravimo. Iskali so izhoda in ga našli. V smučarskem klubu na Jesenicah pa tega ni bilo, razen tega pa je manjkalo tudi tovaršstva, srčnosti, iniciative in predvsem kot že rečeno — delavnosti. Že poleti bi klub lahko zbral nekaj sredstev s pomočjo raznih prireditelj. Toda odbor je bil nedovzet in je celo ponujeno priložilo, pri kateri bi lahko zaslužil okrog 50.000 din, odbil. (Hokejski klub, ki je priredil tombolo, je smučarskemu klubu ponudil organizacijo prodaje pijače in jestvin). Misli na razvoj smučanja šele takrat, ko trka na vrata že sneg, je prepozno.

Tudi o množičnosti so mnogo govorili, češ da je ni. Toda kdor gre pozimi z odprtimi očmi po

Jesenicah, bo lahko takoj spoznal, da so skoraj vsi otroci na smučeh, sankar ali drsalkah. — Sleherni prostor, pokrit s snegom, je poln najmlajših in te je treba pripeljati do organiziranega smučanja ali drugega športnega udejstvovanja. Za to pa so potrebni dobri in požrtvovalni smučarski vaditelji. Pa tudi klub je premočno vodil računa o tem. No, nekaj škode so napravile tudi zadnje zime, ker je bilo razmeroma malo snega in pa pomanjkanje smučarjev na samih Jesenicah, toda le-teh je v bližnji okolici še vedno dovolj, samo da bo sneg.

Nov odbor kluba, ki so ga izvolili na četrtkovem občnem zboru, bo imel dovolj dela, težavnega dela, predvsem zaradi slabosti dosedanjega odbora. Zavedati pa se mora, da mladina mnogo pričakuje od njega, predvsem požrtvovalnosti in tovaršstva. —k

NESREČE

V SORI SE JE UTOPILA

Učiteljica osnovne šole v Bukovici Julijana Strnadova je v torek, 12. novembra dopoldne peljala učence 3. razreda na poučni sprehod v naravo. Pot jih je vodila preko 80 cm široke lesene brvi nad Soro. Otroke je tov. Strnadova pred mostičkom še posebej opozorila, naj hodijo počasi in se držijo ograje. Ivanka Potočnikova iz Praprotnega je kljub temu stekla, na sredini brvi pa ji je zdrsnilo in padla je v naraslo Soro. Deklica se je utopila in kakih 1500 metrov dalje od mostu so njeno truplo potegnili iz vode.

Takih nezavarovanih brvi je na Gorenjskem še precej in otroci hodijo po njih morda tudi dvakrat ali še večkrat na dan, zato naj bo ta nesreča opozorilo vsem krajevnim odborom, da bodo poskrbeli za zavarovanje podobnih lesenih mostičkov.

TOVORNJAK GA JE ZBIL, DA JE PADEL POD VOZ

V torek, 12. t. m. ob 18.40 uri je vozil z vprežnim vozom čez kranjski most Anton Kepic z Gorenje Save. Sedel je na levi strani voza in pri prehitevanju ga je tovorni avtomobil S-2834, ki ga je upravljal Miha Berdon iz Drulovke, s tovorom zadel in ga podrl na tla. Čezeno je peljal njegov voz, pri čemer je dobil hude poškodbe. Nesrečo je zakrivil nepreviden šofer, ki med vožnjo ni nadzoroval tovora.

AVTOMOBIL JE ZGOREL

Šoferju Ivanu Kendi iz tovarne »Planika« v Kranju se je v četrtek, 14. t. m. na križišču ceste za Besnico nenadoma uležal 1,5-tonski, 18-sedežni avtomobil. Plamen je zajel vse vozilo. Gasilci so takoj prihiteli na pomoč in požar omejili, tako da je zgorel le prednji del avtomobila. Požar je nastal zaradi tega, ker se je odlomila bakrena cev, po kateri je dotekal bencin v stroj.

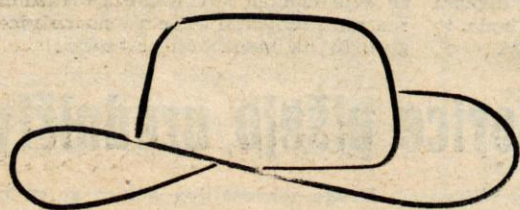
15.40	Iz svetovne književnosti — Elisabeth Foright: Starost.
18.00	Iz naših kolektivov.
18.50	Družinski pogovori.
20.15	Tedenski zunanjepolitični pregled.
21.15	Oddaja o morju in pomorstviki.

SOBOTA, 23. NOVEMBRA

6.40	Naš jedilnik.
8.05	Lepe melodije — znani napjevi.
8.35	Donski kozaki pojo...
9.00	Radijska šola za nižjo stopnjo — Lojze Jakopič: Zvesti Čuj.
10.10	Dopoldanski koncert.
12.00	Opoldanski operni koncert.
11.00	Pionirski tednik.
12.30	Kmečka univerza — ing. Franc Čadnik: Organizacija odbora za gozdarstvo pri kmetijski zadrugi.
12.40	Vesele citre.
14.20	Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
15.40	S knjižnega trga.
16.00	Glasbene uganke.
18.00	Okno v svet.
18.15	Medjimurske, hrvaške in bosanske narodne pesmi.
18.45	Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori.
20.00	Veseli večer.
22.15	Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 24. NOVEMBRA

7.35	To in ono za vas
8.00	Sportna reportaža
8.15	Operetne uverture
8.45	Mladinska radijska igra — Grimm: Trnjulčica
10.00	Se pomnite tovariši... — Peter Romanič: Oblast v gozdovih
10.30	Kar radi poslušate
12.00	Pogovor s poslušalci
13.30	Za našo vas
16.00	Matijska Maležič: Ljudje pod Snežnikom (reportaža)

Ob Dnevu republike - 29. novembu čestitamo vsem državljanom in jim želimo še več uspehov na poti socialistične izgradnje

DELOVNI KOLEKTIV
TOVARNE KLOBUKOV

»ŠEŠIR«
ŠKOFJA LOKA

Priporočamo
naše izdelke:
maške
in damske
klobuke, bacete
in tulce
iz najčje dlake
v vseh barvah
in kvalitetah

Lepo, a neprepričljivo

Razmišljanje o romanu Mimi Malenškove »Daj mi roko, pomlad!«

Ljudje, posebno partizani, radi se gajo po knjigah, ki opisujejo dogodke iz minule vojne. Ena takih knjig je tudi najnovejši in precej zajeten roman plodovite pisateljice Mimi Malenškove, ki mu je dala naslov »Daj mi roko, pomlad!«. Izšel je v Cankarjevi založbi.

Godi se na Gorenjskem pomladi 1944. Kratka vsebina:

Nemci so po zaslugi izdaje in zaradi nepredvidnosti komisarja Branka napadli odred in ga skoraj uničili. Od šestinsedemstih borcev jih je ostalo le še dvaindvajset, a še izmed teh je devet ranjencev. Petorico morajo celo nositi, ker so močno poškodovani. Ker na tej strani Save besni ofenziva, je njihova edina rešitev v preboju čez Savo. Toda tja sami ne morejo, ne znajo. Pri tem jim lahko pomaga samo terenec Smeli s svojo skupino, ki pa je silno čuden partizan, že ves no tranje zrahlan. Komisar Branko ga nekako prisili k sodelovanju, a Smeli, ki je že dalj časa v zvezi z Nemci, jih izda. To je zunanja plat zgodbe, ki se godi v štiriindvajsetih urah.

Dosti zanimivejša, dosti bolj problematična pa je moralna plat romana. Terenec Smeli zaradi grunratskega poretka začne paktirati z Nemci, kar ga pripelje do izdaje. Pri tem pa obtožuje rdečega komisarja nepredvidnosti, ki je povzročila takšno tragedijo. Komisar Branko se zaveda velike krivde, in zaveda se, da ga onkraj Save, kjer je njegovo poveljstvo, čaka huda kazen, verjetno krogla. Kljub temu pa pozhrtljivo vodi in spremlja čez most skupino z ranjenci, kjer pa pade. Prav tako doleti smrt tudi izdajalca Smelija.

Zaplet je torej dosti bolj zamotan in napet, da človek knjigo le nerad odloži. Posebno še, ko je knjiga pisana živo, v njej najdeš gorenjskih besed,

beseda teče, pred človekom se vrsti dogodek za dogodkom, ki so opisani v spretni retrospektivi. O vseh važnejših osebah romana je bralec poučen skoraj od njihovega rojstva naprej. Njihovo življenje pred vojno je prepričljivo napisano, a brž ko preide v partizanstvo, tega ni več. Vse obvisi v nekem neprepričljivem, sicer pa lepo napisanem fabuliranju. In prav to mi ne gre v račun. Zakaj?

Ne gre za premočrtnost in šabloniziranje v pisanju, naj ima vsak in tudi fantazija svojo (nujno) svobodo. Toda (ta toda!) vsakdo, ne samo nekdanji partizan — še posebej gorenjski, ker se to godi v tej pokrajini — se bo vprašal, če lahko trinajst partizanov, kolikor je po bitki ostalo še celih, more nositi pet močno ranjenih tovarišev. In to iz ofenzive, ki še traja! Če gre za prikazovanje tovarištva, bi bilo to lahko speljano drugače. Toda — kot je videti, tu ni niti šlo za to, ker se potem pri nevarnem mostu komisar in Stari ob ranjenih filozofsko menita to in ono, za ranjence, za konspiracijo pa jima ni dosti mar. Tudi ni čutiti tistih strašnih naporov, ki bi jih s prenosom ranjencev morali imeti. Ne bi se rad spuščal v to, da ne pomnim in tudi drugi ne, da bi kdaj koli med vojno spravljali čez Savo toliko ranjencev (čeprav se je na Savi in ob njej zgodilo toliko čudovitih in nepetega), na tak način in v takih okoliščinah — čez most, ki ga je čuval bunker!

Veliko je teh prekrškov zoper partizanski obnašanje, toliko, da se bom dotaknil le nekaterih poglavitnih. Zakaj je potrebno, da dva mladeniča za strah in zabavo mečeta okoli Nemcev pasje bombice? Rad bi vedel za tak primer. Saj Nemci niso bili Italijani, ki so bili bolj plašne krvi! A to je droben primer. Veliko bolj ibode v oči

na primer opisovanje, kako so ponoči (in v času ofenzive prižigali luči, kako so kadili, kako so se ranjencem v nemogočih pogojih ob prvi besedi »ženska« porajali erotični občutki, kako je Smeli dosledno »komandant« terencev, kako čudna je terminologija za Stab grupe odredov, zakaj je 1943/44 potrebna zemljanka, zakaj se stari borci in funkcionarji med seboj ne poznajo, čeprav žive in hodijo po približno istih krajih?

Zbir vseh teh drobnih stvari in dogodkov spremeni barvo, duh časa in kraja. A prav to je verjetno hotela avtorica doseči. Saj je Gorenjska tako pisana, tako dinamična in raznolika v partizanski tematiki, da tu res ni treba dosti izmišljati, temveč le dobro in dosti globoko in pazljivo zajemati. Saj drže marsikatero splošno trditve, ki so brez dvoma silno lepo napisane, a v knjigi ni gorenjskega partizanstva, kakršno je verjetno imela avtorica namen opisovati. To se mi zdi škoda toliko bolj, ker je roman napisan spretno, lepo in moderno.

Se najbolj pa motita glavni osebi — komisar Branko in terenec Smeli. Prvi zato, ker je dober človek, proletarskega porekla, komunist in španski borec, ki pa se 1944 počuti tako negotovega, kot bi mu človek v življenju lahko dovolil le še tam do konca 1942. Saj vendar to ni Solohov Grigorij Melehov, ki sta ga čas in usoda zanašala sem in tja, kakor je naneslo. Ni imel tiste zgodovine kot komisar Branko. Prosim: napake, slabosti itd. mu vsekakor dovolimo, lahko še celo velike. A kolebanja temu prekaljenemu borcu 1944. leta, ne moremo več dovoliti. Priložnosti za to je imel prej zadosti. A vsekakor prej! Tedaj so iskali zvezo z nami že celo ljudje iz nasprotnega tabora. Pa potem — v stiski pod težo krivde, da so mu razbili odred, utrujen, z ranjenci, v ofenzivi in v hudih skrbeh, kako se prebiti čez Savo, kjer bo verjetno ob glavo, ob bežnem srečanju s Tatjano, s Smelijevim dekletom, ki izžareva vanj »vonj sveže dekliske polti«, takoj zapade njeni lepoti, njenim lepim očem? Res da je prav na erotičnem področju mogoče vse — vendar ne vem, če bi se Branku ali komur koli v okoliščinah, v kakršne ga pripelje pisateljica, moglo zgoditi kaj takega?

In Smeli? — Na Gorenjskem je bilo toliko in tako zapletenih izdajstev, da človek ne ve, katerega bi se lotil pri opisovanju. Je pa že izdajalski frizer Golobčič bolj prepričljiv, pravzaprav mu ni kaj dosti reči in je imenitno opisan.

Spet gre za barvo časa in kraja, za partizanski duh. Nenavadnosti je bilo med vojno in prav na Gorenjskem obilo in je zato odveč izmišljati si jih za vsako ceno, čeprav literatura ni zgodovina. Vendar pa tudi po svoje mora slikati zgodovinske podobe in jih okrašene in dvignjene s fantazijo ohranjati zanamcem. Škoda, da je to pot naostreno in plodno pero naše pisateljice zajelo sicer lepo, na široko in globoko, toda zraven posode.

IVAN JAN

filmi, ki jih gledamo

ROB ROY

Walt Disney se ne omejuje zgolj na ustvarjanje risanih filmov, pač pa se od časa do časa ukvarja tudi s proizvodnjo celovečernih igranih filmov, izmed katerih jih je največ posnel v Angliji. Preteklost te dežele je namreč zelo burna, zato tudi motivov za »zgodovinske« filme ne manjka. Walt Disneyev barvni film Rob Roy je romantizirana, na zgodovinske dogodke iz časa nasledstvenih razprtij za prestol med škotskim kraljem Jakobom in nemškim kraljem Jurijem, naslonjena pustolovska zgodba, ki pripoveduje o boju škotskih gorjancev za svobodo in neodvisnost pod vodstvom legendarnega škotskega junaka Roba Roya. Da bi zgodba docela obrnila hrbet zgodovinskim dejstvom, ne smemo trditi, lahko pa rečemo, da je pri rojstvu tega filma odigrala »licentia filmica« pomemb-

no vlogo. — Sicer pa še kar dober film tega žanra.

OD CARJA DO LENINA

Je ameriški dokumentarni film režiserja Axelbanka in sodelavca Rastmana, ki sta potrebovala polnih 13 let, da sta zbrala, uredila in kronološko razvrstila vse dokumentarno gradivo, all točneje povedano, filmske posnetke najrazličnejših snemalcev iz časa, ko se je v Rusiji začel podirati stari imperialistični svet in je na ruševinah nekdanjega režima vstala nova oblast dotlej zatiranih ljudi. Z odlično montažo teh posnetkov, je dana filmu tudi dobra preglednost in z njo razumljivost. Ves film tvorijo pristni posnetki dogodkov iz dni revolucije, ki so zaradi svoje nepotrjenosti objektivni in preteisljivi. Vsekakor pa je ta film najpopolnejši dokument iz dni oktobrske revolucije. aa

Natačniki »Gorenjske revije«!

Naprošamo Vas, da pri nakazovanju naročnine označite točen naslov revije ter bančno številko in sicer:

»GORENJSKA REVIJA ZA KULTURO« — KRANJ, št. 61-KB-L-Ž-432

Zapisek ob opernem večeru v Kranju

Levo prizor iz »Bastien in Bastienne«, desno iz 2. dejanja »Madame Butterfly« in v sredi prizor iz opere »Faust«

Operni večer, ki naj bi ga priredila Akademija za glasbo iz Ljubljane v Kranju že lani, je bil zaradi nepredvidenih objektiv težav preložen na začetek letošnje koncertne sezone. S tem edinstvenim glasbenim dogodkom, ki je bil v četrtek, 14. nov. v Prešernovem gledališču, je kranjska koncertna kronika zabeležila nedvomno enega izmed najpomembnejših glasbenih nastopov, pa tudi koncertna publika, ki si je od tega nastopa mnogo obetala, ni bila razočarana.

Program je tokrat posegel v zakladnico najpopularnejše operne literature. Obsegal je Mozartovo komično opero v enem dejanju »Bastien in Bastienne«, zaključek 3. dejanja Gounodove opere »Faust« in 2. dejanje iz opere Giacoma Puccinija »Madame Butterfly«. — Medtem ko operi »Faust« in »Madame Butterfly« ne potrebuje komentarja, ne bo odveč, če se bežno pomudimo pri Mozartovi komični enodejanki »Bastien in Bastienne«. To delo tvorijo solistični nastopi treh duetov in zaključnega terceta. Dvodolne arije — če jih smemo tako imenovati — so polne prijetne melodike in ritmičke in spominjajo na francosko komično opero. Zanimivo utegne biti tudi to, da je bil Mozart, ko je komponiral to opero, star komaj 12 let. Prva izvedba te opere je bila na Dunaju leta 1768.

Operni večer je bil še posebno mikaven prav zaradi vizuelnega učinka, ki so ga posredovali kostumirani in maskirani pevci ter ustrezna scena. Glasbeni vodja je bil Ciril Cvetko, medtem ko je vse tri glasbene fragmente tega večera zrežirala prof. Cirila Skerljeva.

Operni večer je pomenil za kranjsko koncertno publiko nepozabno doživetje: nepozabno predvsem zato, ker glasbenih prireditev v tej obliki Kranj še ni doživel. Če pa se naposled še pomudimo pri pevski in igralski interpretaciji posameznih vlog, tedaj moramo temu večeru v prid zabeležiti, da imajo nastopajoči zelo dober, nekateri kar blesteče kultiviran glasovni material, ki ga bo moč pod smotno vzgojo glasbenih pedagogov izoblikovati do vzorne popolnosti.

Vtisi s tega večera pa so zapustili pri kranjskem koncertnemu občinstvu še nekaj — namreč željo, da ta operni večer ne bi bila zadnja tovrstna glasbena prireditev v tekoči koncertni sezoni. Za to lepo doživetje tudi vse priznanje kranjski koncertni poslovalnici.

JOZE ŠIFRER

S.

Dore Klemenčič: Maj

Bolnišnica Franja pri Cerknem (risba)

MAKSIM GORKI: »MATI«

Slavnostna predstava v jeseniškem mestnem gledališču

Mestno gledališče na Jesenicah je za štiri-desetletnico oktobrske revolucije uprizorilo dramatisacijo Gorkijevega romana Mati. Roman, ki je bil napisan l. 1906. se pravi eno leto po prvem poskusu socialistične revolucije v Rusiji, spada med najimennejša dela

Gorki v ruski književnosti odprl pot socialističnemu realizmu, struji, ki je v vsem obdobju revolucije in potem prav do današnjih dni obvladovala rusko umetnost ter rodila velika književna dela (spomnimo se samo na epopejo Mihaila Solohova: Tihi Don), v svojem ekstremizmu pa je v marsičem zavirala svobodni razvoj sovjetske književnosti s tem, da ga je preveč podrejala režimu. Tema romana se nam danes zdi že obrabljena, zaradi idealiziranosti oseb umetniško ne dovolj učinkovita, a kljub temu je delo kot dokument dobe zelo zanimivo. O dramatisaciji romana bi se dalo govoriti, zlasti raztrganost dogajanja precej zmanjšuje odsko učinkovitost, lepe misli o življenju in ljudeh, izražene prav z gorkijevo oblikovalno močjo, pa so tudi v dramatisaciji ostale in to daje delu posebno privlačnost.

Z uprizoritvijo »Mater« se je Mestno gledališče na Jesenicah dostojno oddolžilo obletnici revolucije.

Uprizoritev je potekala v redu, brez prevelikega čakanja, kar pomeni pri dramskem delu z enajstimi slikami poseben problem. Zasluga za to gre tehničnemu osebju, seveda pa tudi scenografu Bojanu Čebulju, ki je ustvaril ne preobloženo, vendar pa učinkovito realistično sceno. Kakor v sceni se je Čebulj tudi v režiji omejil na tisto, kar je bistveno in za razumevanje drame potrebno. Ne mislim tu na kako črtanje teksta ali na izpuščanje prizorov (kar morda ne bi škodilo celotnemu učinku uprizoritve), pač pa na dejstvo, da je režiser posvetil posebno pozornost trem viškom v drami: spopadu delavcev z orožniki, prizoru na sodišču in tragičnemu koncu ma-

»Mati« v MG na Jesenicah

ruske književnosti, v sklopu sovjetske besedne umetnosti pa zavzema še prav posebno mesto. Gorki, veliki revolucionar in umetnik, je za to delo uporabil politične dogodke v Nižnjem Novgorodu, rojstnemu mestu pisateljevega (danes se mesto imenuje Gorki) ter jih v umetniški obliki posredoval ruskemu ljudstvu. Delo je opremljeno z realističnimi, vendar pa rahlo idealiziranimi postavami iz tedanje ruske družbe in z močno poudarjeno socialistično idejo, kakršna je bila v pred-revolucijskem času važen čimtelj pri oblikovanju zavesti ruskih množic. S tem delom je

LJUBEZEN V ZAKONU - DELOVNA POBUDA

RECEPTI

JEDILNIK

Jetrna juha
Zeljate klobasice
Jabolčni puding

Jetrna juha: Zmelji na mesnem stroju malo korenja, peteršilja, zelene in čebule ter oprži na masti. Dodaj še 15 dkg zmletih telečjih ali svinjskih jeter, nekoliko oprži, potresi z moko in zalij z vodo. Začini s soljo in poprom ter kuhaj pol ure.

Zeljate klobasice: zeljate liste polij z vrelo nekoliko okisano vodo. Velike liste napolni s sledečim nadevom: na masti oprazen riž zmešaj z zmleto govedino ali svinjino, dodaj sol, česen, poper in muškadni orešek. Liste zvij skupaj, položi jih v pomaščeno kozico, polij s pretlačenim paradiznikom in duši eno uro v pečici.

Puding: 2 jajci žvrkljaj s četrtinko litra mleka, 4 žlicami moke, dodaj nožico konice soli, 4 žlice sladkorja in 10 nakrhljanih jabolč. Zmes kuhaj četrt ure v sopari. Puding postavi na mizo s sladkanim kuhanim vinom.

PREDNOSTI KISLEGA ZELJA

Na kisllo zelje pri sestavljanju jedilnikov ne smemo pozabiti. Vsebuje vitamin C in prav zaradi tega nam v zimskem času lahko pogosto nadomesti zeleno solato. Kislo zelje pospešuje tudi tek. Mlečna kislina v zelju razkužuje črevesje in uničuje gnilobne procese. Kislo zelje je tudi dobro sredstvo proti zaprtju.

Zeljne glave za kisanje skrbno očistimo, jim izrežemo kocene in zribamo. Zribanemu zelju dodamo tudi nekaj soli (1,5%), potem ga premešamo in zložimo v čisto kad, ki smo jo prej pomile z vročo vodo in sodo. Zelje stlačimo plast za plastjo z lesenimi bati. Ko je kad polna, položimo na vrh zeljne liste, čist prt in pokrov, ki ga obežimo s kamni. Sok mora stati 2 do 4 cm nad desko. Če ga je več, ga odstranimo, če pa ga je manj, dolijemo prekuhano vodo. Za kisanje je najbolj primerna temperatura 15 stopinj C. Klet moramo zračiti vsak dan. Pravilno kisanje traja 4 do 5 tednov.

PRAKTIČNI NASVETI

Kadar pridemo domov mokri ali celo blatni, obleko najprej posušimo na obešalniku. Suho skratčimo z mehko krtačo, če je potrebno, jo tudi prelikamo. Mokra obleka naj se ne suši preblizu vroče peči ali štedilnika, ker prevelika vročina škodljivo vpliva na prožnost tkanine, lahko se nam tudi zažge.

Da ogledala na mokri steni ne postanejo lisasta, jih obvarujemo tako, da jim na hrbtno stran pritrdimo gumasto ali plutovinasto ploščo.

MCDA

Sportna obleka v novem slogu. V njej se bomo dobro počutile ob vsaki priložnosti

V Knjižnici Zveze prijateljev mladine Slovenije je pred dnevi izšla knjiga dr. Leona Zlebnika »Ljubezenska čustva in odnosi«. Z veseljem jo bodo pozdravili zlasti mladi ljudje, ki se pripravljajo na zakon, pa tudi vsi starši in vzgojitelji. Knjiga je zaključni del trilogije »Ljudje med seboj« in v njej obravnava avtor problematiko najintimnejših odnosov med fantom in dekletom ter med možem in ženo. Knjigo lahko dobite v vseh knjigarnah.

Priobčujemo nekaj odlomkov iz poglavja »Ljubezen v zakonu — delovna pobuda«.

LJUBEZEN NE PASIVIZIRA

Ni bi ne bilo bolj v nasprotju z dinamičnim značajem ljubezenskega čustva in ljubezenskih odnosov kot naziranje, da je najbolj ustrezno torišče ljubezni romantična zasanjanost, nekak beg iz življenja v skrajno osebno zatišje, kakor da bi bila zakonska sreča le v ljubosumnem varovanem družinskem kotičku, daleč od življenjskih tokov, in kakor da bi se ljubezenske energije najbolj pomirjale le v brezdelju ter neki ustvarjalni sterilnosti. Res je, da je prav ustvarjalni značaj ljubezni premnogokrat odvisev od ostalih stvarnih, družbenih pogojev ljubezenskega zakonskega življenja in da so najugodnejši pogoji za ustvarjalno sprostitve ljubezenskih energij dani v družbi takrat, kadar je med zakonskim, družinskim življenjem in življenjem družbe relativno velika skladnost, kadar niso potrebe in koristi družinskih skupnosti v navskrižju s koristimi in potrebami širših družbenih delovnih enot, temveč kadar gre za neko medsebojno stvarno podpiranje. Gotovo je, da bodo prav tu odigrale veliko vlogo tudi naše stanovanjske oziroma komunalne skupnosti, ki bodo lahko pomagale prebroditi marsikatero stvarno eksistenčno težavo našim zakonskim oziroma družinskim enotam ter tako dale najbolj konkretno čutiti stvarno pristnost »družbenega« činitelja pri njihovem celotnem življenjskem uspevanju.

DRUŽBENI UČINEK LJUBEZNI

Prav v tem pa, da je ljubezen sposobna vzbuditi v človeku toliko ustvarjalnih pobud in sil, je njena velika družbena vrednost. To vrednost večajo zlasti tiste zakonske in družinske

Kako bomo spletle krilo za hčerko

Matere, ki rade pletejo, že delajo načrte za izpopolnitev zimske garderobe v družini. Možu bo treba napraviti rokavice, sinčku čepico in pulover, sebi jopico, pa tudi hčerka bi rada imela nekaj pletenega. Za 10 do 12-letno šolarko je zelo praktično plisirano pleteno krilo, ki ga ni treba likati in ga lahko vedno podaljšamo, če postane prekratko. Krilo lahko kombiniramo z bluzico, pletenim brezokavnikom ali puloverjem. Za pletenje izberemo po možnosti tanko volno.

Pletemo v dveh delih. Če imamo volno, katere 30 pentelj meri 10 cm, nasnujemo za polovico krila 283 pentelj in pletemo tja in nazaj same desne. Prvo vrsto pletemo takole: 57 desnih, 1 leva, 55 desnih, 1 leva, 55 desnih, 1 leva, 55 desnih, 1 leva in 57 desnih. Vrsto nazaj grede pletemo: 29 pentelj desno, 1 leva, 55 desno, 1 leva, 55 desno, 1 leva, 55 des-

no ena leva, 29 desno. Tako pletemo 10 cm. Nato pričnemo s snemanjem. Snemamo na vsake 4 cm, in sicer: pred desno pentljo in za njo popletemo dve desni skupaj. Snemamo najprej tja grede, nato še nazaj grede isto pred desno pentljo in za njo. Snemamo tudi na robu, in sicer vedno spletemo skupaj predzadnji dve pentlji. Ko imamo zaželeno dolžino (50 cm), snemamo v celoti porazgubljeno še 10 pentelj, nato pa pletemo rob za pas, in sicer: 2 cm tja desno, nazaj levo, nato eno vrsto levih pentelj na desni strani, nato zopet 2 cm desno tja, levo nazaj. Ta rob upognemo ob levih pentljah, da lahko, ko je krilo gotovo, vdenemo elastiko. Drugo polovico krila pletemo prav tako. Ko imamo oba dela gotova, krilo polikamo tako, da likamo gube najprej na desni, potem pa še gube na narobni strani. Oba dela krila sešijemo in na levi strani pri vrhu vsijemo zadrgo.

1+3=4 dobro (1)
odlično (5)

1+3=4 dobro (1)
odlično (5)

1+3=4 dobro (1)
odlično (5)

1+3=4 dobro (1)
odlično (5)

JOŽE VARL: RAKLJEV SPLAV ZA SMEH

(Nadaljevanje in konec)
Že ob treh popoldnih so se na produ začeli zbirati radovedni otroci. Rakelj je hodil ob splavu kakor našopirjen puran in včasih privlekel iz žepa veliko uro, ki jo je za to svečano priliko izmaknil očetu. Tudi oblečen je bil v najboljše obleko. Jure pa tudi ni vedel, kako bi bolj visoko dvignil svoj nos. Malih otrok sploh pogledal ni, ko so se drenjali okrog splava.

Točno ob štirih je prišla tudi četvorica bratovščine Belega galeba: Ivo, Jože, Stane in Marjan. Vsedli so se na visoko skalo, odkoder je bil najlepši razgled. Rakelj jih je osvrknil z zaničljivim pogledom, potem pa se je napotil k zadnjemu delu splava. Namignil je Juretu in pričela sta potiskati splav v vodo. Toda ni šlo in ni šlo.

»Pomagajte, pokovci!« se je obregnil k malim, ki so se drenjali okrog splava.

»Kaj nam boš pa dal za to?« so ga vprašali.

»Peljal vas bom s splavom na oni breg!« jim je obljubil Rakelj. Za tako obljubo pa je bil splav kar brž v vodi. Naša četvorica pa se je mirno smehljala na skali. Jure je zabredel v vodo in potegnil splav k skali nad veliki tolmun. Tedaj je Rakelj svečano prišel na skalo. V roki je držal drog.

Pogledal je okrog sebe in s skale stopil na splav. Voda se je rahlo vzburkala in splav se je nagnil. Rakelj je brž stopil na sredino splava. Toda to ni bilo v Rakljevih načrtih: bil je pretežak in splav se je začel ugrezati v vodo. Rakelj je s presenečenjem v

očeh gledal, kako mu splav tone pod nogami. Tedaj se je domislil, da bi bilo morda bolje, če se z drogom odžene od skale. Roka se mu je tresla, ko se je odganjal. A splav se vseeno ni hotel obdržati na vodni površini. Rakelj je bil že do kolen v vodi. Na vse načine je poizkušal, da bi ga spravil na površino, a ni šlo in ni šlo.

Tedaj se je na splavu samo malo premaknil, a bilo je dovolj. Prednji konec splava je nenadoma pogledal iz vode, Rakelj pa je na drugem koncu prav počasi zdrknil v vodo. Otepal je z rokami in se drl na vsa usta: »Ujemite splav! Ujemite splav!« Toda kdo bi šel lovit splav, ki ga je že zagrabil rečni tok in odnesel s seboj po vodi navzdol.

Rakelj je bil strašno hud, ko je moker lezel iz vode. Otroci so se mu na vsa usta smejali, Ivo pa mu je zaklical s skale:

»Kar vedel sem, da iz tega ne bo nič. Lastna hvala, cena mala!«

Rakelj pa ni rekel nič, ampak je molče odšel proti domu. Za njim pa se je kazala mokra sled...

NADOMESTEK

Jurček je šel letos prvič v šolo. Namesto pričakovanega učitelja se je pojavila v razredu učiteljica. Ko pride Jurček domov, ga vpraša mama:

»No, Jurček, kako je bilo v šoli? Kaj je povedal tovariš učitelj?«

»Nič, saj tega sploh ni bilo, poslal je kar svojo ženo.«

PREBRISANEC

»Očka, ali hočeš kos čokolade?«

»Ne, hvala sinko!«

»No, očka, zdaj pa ti mene vprašaj isto!«

DALEČ JE KITAJSKA

Učitelj: »Kaj je bolj oddaljeno od nas Kitajska ali luna?«

Učenec: »Kitajska.«

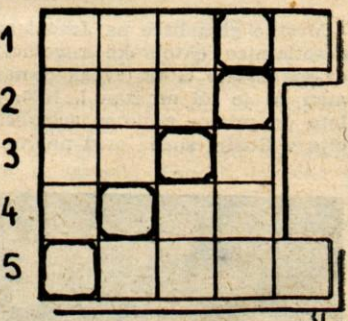
Učitelj: »Zakaj pa neki?«

Učenec: »Luno vsaj včasih vidim, Kitajske pa še nikoli nisem.«

ZA BISTRE GLAVICE

IZPOLJEVANKA
»GORENJSKI KRAJI«
BLED
NAKLO
KRAPO
JESENICE

Iz gornjih imen sestavi nove besede in jih vpiši v lik: 1. geometrijska telesa, ki so omejena s samimi kvadrati, 2. Avar, 3. padajoča voda, 4. gorovje v Južni Ameriki, 5. gozdna žival.

Na označenih poljih dobiš ime kraja na Gorenjskem.

PREMIKALNICA
POKOPATI
PRIROPOTAM
KROPARJI
OKAMENETI
NAROČJE

Premikaj gornje besede drugo nad drugo, da dobiš v treh navpičnih vrstah tri naša obmorska mesta.

UGANKE

Metulji rjavi,
vrtočlavi,
v vetru se love,
se na tla spuste.

(člístk) (člístk) (člístk)

V sobico pokukaj,
kjer Polonca spi,
za nasek jo pocuka
in jo prebudi.

(člístk) (člístk) (člístk)

KRALJEVI KONJ

Kin-Cong, kralj iz Cija, je imel lepega konja, ki ga je posebno ljubil. Po konjarjevi nepredvidnosti je konj poginil. Kralj se je nad tem tako razhudil,

da je zagrabil sulico in hotel hlapca zabosti.

K sreči pa je bil navzoč Jan-Ce, ki mu je takole povedal: »Princ! Kmalu bi bila tega človeka pobrala smrt, ne da bi se zavedal teže svojega zločina.«

»Prepričaj ga torej,« je velel kralj.

Tedaj je Jan-Ce zgrabil sulico, se obrnil k zločincu in dejal: »Otrok nesreče! Glej, to so tvoji zločini, pazljivo jih poslušaj! (Najprej si kriv smrti konja, ki ti ga je zaupal kralj v oskrbo. Moraš torej umreti. Nadalje si kriv tega, da se je kralj, tvoj gospod, zavoljo poginulega konja tako razjezil, da je sam hotel položiti nate svojo roko. Glej, to je naslednji zločin, hujši od prvega. Končno bi morala vsa dežela in sosednje države zvedeti, da je kralj, moj gospod, zaradi konja usmrtil človeka in s tem izgubil svoje dobro ime. Glej, nesrečnež, to je tvoj najhujši zločin! Si sedaj spoznal svoje pregrehe?«

»O, naj gre!« je vzkliknil kralj. »Zavoljo njega nočem priti ob svoje dobro ime. Oproščeno mu bodi!«

Macarol Miloš

Zima se bliža

Naj poreče kdo kar koli, kmalu bel bo spet naš breg, kar čez noč naenkrat tiho se razsol bo beli sneg.

Krog in krog bo burja pela, nanosila v prag snega, s strehe vsake bo visela sveča dolga, kar se da.

Hej, gorjanci! Hej, poljanci, kam ste dali vse sani? Kaj, če zima vas zaloti in zamede vse poti!

Nimaš moke, nimaš olja — treba bo stopiti v vas, brez sani pa to ne zmore niti dobri dedek Mráz!

**gorenjske
bodice**

Ko sem ondan hlačal po glavnem trgu v Železnikih, so se mi oči kar na pečelne postavile. Zagledal sem namreč vabilo za prireditve v Planinskem tednu od 9. do 16. junija letos na Lubniku in drugod. Tisti plakat se mi je zdel še posebno zanimiv iz dveh razlogov. Prvič zato, ker je tisti plakat hudo bradat, saj pišemo že 22. november, medtem ko je bil planinski teden junija meseca. Drugič pa zato, ker je na tistem vabilu pisalo: Vabimo vas, da nam sporočite število kosil, cena bo zmerna itd. Sment — pa recite, da niso naši gostinci iznajdljivi. Zakaj bi pripravljali prekomerne zaloge hrane, ko pa je obisk gostov tako negotova stvar.

Ko sem tistikrat — zvečer je bilo, tema pa kot v rogu — zapuščal Železnike, sem okobalil moped in jo jadno potegnil po glavni cesti ob potoku. Ko sem se pricijazil pod Drčo oz. pod kamnolom, sem nenadoma poskočil z mopedom vred kot kobilica. Še preden sem se do dobra zavedel, sem že visel na nekem grmu kot plakat. — »Preklete,« sem bentil in preklinjal tiste mulce (ali pa moje sovražnike, ki mi strežejo po življenju), ki so mi nastavili na cesto velik kamen. Šele v Česnjici sem zvedel, kako je s tisto stvarjo. Tisti kamen ni bil namenoma postavljen na cesto, da bi jaz zapeljal nanj. Kriv je kamnolom, od koder se kruši kameenje in se kotali na cesto. Če se že tega ne more preprečiti s kakšno pregrado, bi se dalo morda pomagati na drug način, morda bi na glavni cesti ob potoku kazalo urediti cestno razsvetljavo, ki bi odvrnila prenekatero nesrečo v večernih urah.

Sploh pa že ves teden padam in treskam, kakor bi bil plačan za takšna dejanja. Nič ne bi nergal, če bi bil sam kriv, pa so žal vedno drugi vuržah. Kar poslušajte. Zadnjič zvečer sem se n. pr. zaletel v zadnji konec voza, ker voznik ni imel luči. Pa boste rekli — saj je ti nisi imel, sicer bi se ne zaletel. I, kako da ne, jaz sem jo že imel, pa še prav dobro, ampak tisti avtomobilist, ki mi je pripeljal naproti, ni utrnil luči. Čisto slep ko kura, sem seveda brž potipal voz, ki je peljal pred mano. Nič ne bi nasprotoval, če bi prometna milica v bodoče še strožje nadzorovala izpolnjevanje prometnih predpisov, ki narekujejo, da morajo imeti ponoči vsa vozila luči in rdeča odbojna stekla na zadnjem koncu.

Iz zanesljivih virov sem zvedel, da z osnovno šolo na Jesenicah še lep čas ne bo nič. Zdaj, ko je po licitaciji prevzel gradnjo te šole Gradis, so ugotovili, da je predračunska vsota natanko za 10 milijonov pre nizka. Pa to še ni najbolj nerodno. Še bolj špansko bo tisto čakanje, kdaj bodo odgovorni organi v Ljubljani odobrili še 10 milijonov dodatnega kredita. Jaz pravim — kar tako naprej, vse naravno, pa bodo naši ukaželnji šolarčki morda čez 5 ali 10 let le dobili šolo, ki jo tako hudo potrebujejo.

In za zaključek še en skok v jarek, ki so ga izkopali za vodovod na Orehu pri Kranju. V ta jarek sem namreč telebnil, ko sem pred nekaj dnevi hitei iz Oreha na Labore. Ker je cesta kljub temu, da kdaj ob jasnih nočeh posveti mesec, zelo zamažena, so seveda taki padci neizogibni. Volivcem iz Oreha za to srčno želim, da bi njihove želje po dobri cestni razsvetljavi, le postale resnica.

Vas pozdravlja Vaš Bodičar!

Po zaraščenih turističnih stezah ob gornji Savi

Tu je pot k »Porentovemu domu«. To smo zvedeli od mimoidočega domačina, kajti nikjer ni nobenega znaka.

Martuljk! Sopotnik je planil k oknu. Že z Jesenic navzgor je ob vsaki postaji spraševal, kdaj bo Kranjska gora. Niti spovedniku ni verjel. Povsod je hotel še prečitati, začenši od Jesenic: Hrušica, Mojstrana, Martuljk itd. Šele potem se je umiril, spet sedel in potegnil cigareto, strmeč v okolico. Da! Tam ob Tisi je čisto drugače — sama ravnina in ravnina.

Vlak je malone prazen sopihal naprej proti zadnji postaji: Rateče-Planica. Nekoliko osamljenih potnikov se je izgubilo v razne smeri med visečimi lesenimi ograjami. Na samotni kranjskogorski postaji je bilo spet vse tiho. Kje je Kranjska gora, vas? Kje so znani domovi, hoteli, gostišča? Razen malih, nepreglednih, starih, težko čitljivih tablic tu ni nobenega napotila. Nobene reklamne deske s kričnimi barvami, z velikimi črkami. Niti male puščice, kod in kam.

Zakonspirirani turizem. Ne! To je zlobno natolcevanje. Samo besede je treba. Kmetje z njiv, mimoidoči potniki, šolarji dajejo prihajajočemu gostu potrebna pojasnila.

SAMO JUHO PROSIM!

Brez večje muje je tako gost iztaknil edini lokal, kjer se lahko naje in okrepeča — »Razor«. K sreči mu niso delali težav pri vstopu. Marsikdo namreč ne povedati, da so ga iz tega lokala prijazno odslovili kot nezaželenega gosta, kajti lokal je samo za zavarovanje.

»Imate jedilni list,« je vprašal gost natakarico.

»Nimamo. Za kosilo pa imamo menu: juha, peč...«

»Hvala, hvala! Koliko stane?«

»Dvesto devetdeset dinarjev.«

Gost je začel bobnati s prsti po mizi in natakarica je malobrižno odšla brez besede. Spet jo je komaj doklical.

»Samo juho, prosim!«

V sosednji trgovini in pekarni se je potem založil s salamo, sirom in kosilo je bilo dobro polovico ceneje. Če bi imel električni kuhalnik v svoji sobi, bi se bil gotovo odločil za par jajčk na oko, za pečen krompir ali celo za zrezek. Če bi stanoval pri privatniku, bi ga poprosil za prostor na štedilniku, samo da bi bilo ceneje, da bi kaj prihranil, da bi več dni lahko ostal v tem lepem kraju.

Ali, stoji! To je pregrešna misel, nasprotna z zakoni in tamkajšnjimi predpisi. To pelje v nedopustno konkurenco in je označeno kot škodljiv pojav »črnih kuhinj« in »šušmarstva«. Vsaj tako sodijo v »Razorju« in tudi na občini.

ljudje in delavci, ki pozno ponoči in zgodaj jutraj in ob vsakem vremenu dvakrat premerijo temna pota, po katerih stoji voda, ker so kamali zamašeni, obsojajo malomarnost tistih, ki so odgovorni za komunalna dela v občini. Tudi za tujca zanemarjeni Železniki niso vabljivi.

Novo izvoljenemu odboru želim obilo uspeha pri delu, moral pa bo izpolniti strokovni kader pri ObLO, da bo le-ta zmožen finančna sredstva, ki jih skupnost prispeva, racionalno izkoristiti ter se tako izogniti ne le klevetanju, temveč tudi upravičeni kritiki prebivalstva.

Miha Brtoncelj

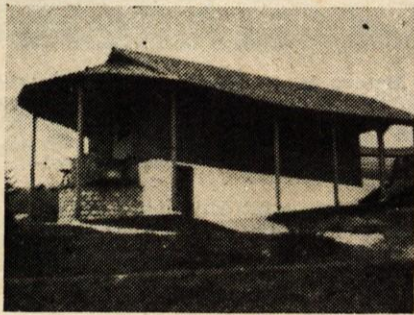
GOSTOV NI!

Planica je znana od Beograda do Dunaja. Prav tako tudi Mojstrana, Gozd Martuljk in Kranjska gora, rojstni kraj slavnega »Kekca« z bodičastimi vrhovi Martuljkove skupine, z gozdovi, hudourniki in potoki. Težko je reči, kje je lepše: ali tu ob gornji Savi, ali na Bledu, Bohinju, ob Sori ali na Jezerskem. Mnenja in ocene gostov, izletnikov in tujcev si zelo nasprotujejo. Povsod, cela Gorenjska je lepa.

Ljudje iz Gornjesavske ponosno govorijo o turizmu. Nekoč je bilo tu vse polno gostov. Domačini so poleti spali na senu, da so oddali postelje gostom. Pozimi je bil še hujši naval smučarjev itd. Danes? Ne govorijo več mnogo o tem. Ni več turistov, pravijo in rajši govorijo o normah v Železnari, o letini na svojih njivah in... Turizem je na tretjem mestu.

TRGOVINA SLUŽI

Drugače pa menijo trgovci. Poleti, ko je bila največja sezona, so v dveh edinih, malih trgovinah Kranjske gore imeli kar za 2 milijona več prometa mesečno kot navadno. Hkrati je cvetela mesnica. Denar je krožil. In vendar se jim ni bilo treba za to posebno truditi. Bil je celo primer, da so inozemci malone celo popoldne iskali in čakali prodajalca pred zaprtimi izloz-bami, da so si lahko nakupili zaželenih spominkov. Kaj pomeni turizem za trgovino, so ugotovili tudi na Bledu. Ko so v trgovini s kolonialnimi potreb-

Postaja žižnice na Vitrancu je pa kar prikupna

ščinami podaljšali obratovanje na »non-stop«, so povečali mesečni promet za več kot milijon dinarjev mesečno. In primerjava med kranjskim in trboveljskim okrajem lani v avgustu, sredi sezone. V trboveljskem okraju, kjer promet v trgovini ne niha zaradi turizma, je živilska stroka imela slabih 70 milijonov dinarjev prometa (594 dinarjev na prebivalca), a v kranjskem okraju kar 210 milijonov oziroma 1.615 din na osebo. So mar prebivalci Gorenjske toliko premožnejši, na višjem standardu? Ne! To je bil pretežno rezultat turizma. Tako živi ob turizmu tudi obrt, promet in drugi.

ŠTIRJE USLUŽBENCI NA ENEGA GOSTA

Tako je v hotelu »Razor« v Kranjski gori. Skupno je 16 uslužbencev stalnih, sezonski so odšli. A gostov? Odšli so! V kratkem bodo ostali še štirje gostje, so nam povedali. Novi gosti za sedaj niso napovedani. V Porentovem domu se je reporterju javil oskrbnik. Nimamo nobenega že šest tednov, je dejal malobrižno in mirno. Podobno je v »Eriki«, kjer sedaj zapirajo vrata. Mrtva sezona je nastopila, pravijo. Seveda uslužbenci ne bodo in ne morejo biti brez plače. In zakaj je ne bi zahtevali, če jim to dopušča sedanja ureditev? Plača na uro, mesečno povprečje, če lokal ne posluje in... Kaj ho-

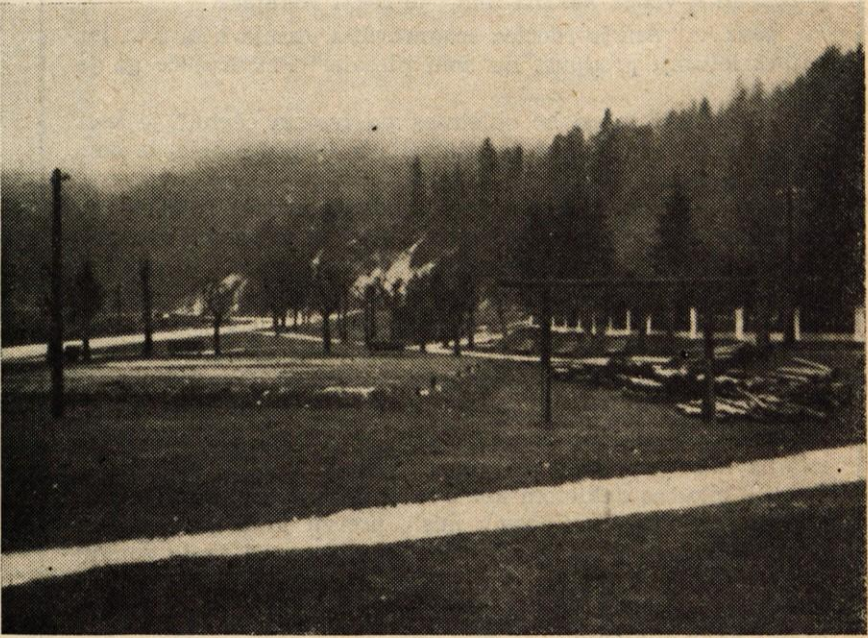
»Mikavna« turistična razglednica, kajne? — V središču Kranjske gore — pred hotelom »Razor«

čejo? Čim manj gostov, čim več zaprti — tem bolje. Sklepamo pogodbe, delamo samo za zavarovance, pravijo.

NI VSE DOBRO, KAR JE KOMU TRENUTNO VSEČ

Pred dobrimi petimi leti so začela gostinska podjetja sklepati pogodbe z

z velikimi prehodnimi sobami in slabo opremo. Nekateri pa le iščejo izhod. Oпустimo davek na privatne sobe, dopustimo privatno prehrano, dajmo privatnikom kredite, da si opremijo tuj-ske sobe, so predlagali. V občini ti predlogi niso prodrli. Na ta signal o hrani pri privatnikih so celo nasprotno reagirali. Zahtevali so pregled, kdo

Razen občasnih kino predstav in knjižnice nimajo gosti v Kranjski gori nobene razvedrila. Tudi nekdanje tenis igrišče (slika), edini športni objekt, je že zaraščeno in založeno s hlodi.

zavodi za socialno zavarovanje. Malo je bilo takrat gostov, zato so bile te pogodbe trenutna sreča. Malone vsi gostinski obrati gornjesavske doline so se tako s časom spremenili v okrevališča socialnih zavodov, v zaprte domove posameznih organizacij itd. Konkurenca pri cenah pri kulturni in boljši postrežbi ni bila več potreba. Plakati, prospekti, reklame — vse je postalo odveč. Celo zanimanje za višjo strokovno kvalifikacijo osebja, kot je pokazalo nekaj slabo obiskanih seminarjev, je izplahnelo. Vsa propaganda za gosta in borba za boljše poslovanje se je zožila na sam goli podpis pogodbe in gosti so zagotovljeni. In to namreč gosti, ki nimajo niti posebnih zahtev, ne reklamirajo, ne delajo dosti zgage, kajti vse plačajo oni »zgoraj« — socialno zavarovanje in organizacije.

To je lepa, trenutna ugodnost za tukajšnje gostince, za gospodarstvo pa — brljava, slaba perspektiva. Turistično osebje mehanično posluje, brez zanimanja, zamrla je pobuda, zamrlo je delavsko upravljanje v teh podjetjih, kraji so postali dokajšnje mrtvilo, mnoge stavbe so prepuščene propadanju.

DIM IN ZAKAJENA OKNA

Dim jeseniških plavžev se malomarno pomika proti gornji Savi. Včasih je gost in črn, težko se vidi v daljavo. S tem dimom so bila čisto zakajena tudi okna jeseniškega Občinskega ljudskega odbora. Pomagajte, da uredimo cesto, da popravimo to in ono, so jih prosili iz doline. Nič! Ni denarja, so jim odgovarjali. Letos so sicer dali 70.000 dinarjev za ureditev kopalnice »Jasna« v Kranjski gori, in za naslednje leto so predvideli še milijon dinarjev. Tristotisoč so dali za ureditev slap-pa Peričnik, prav toliko so določili za turistični prospekt (prvi!) gornjesavske doline. Ali, vse to je malo in ne vpliva direktno k izboljšanju stanja.

Gostišča so skoraj vsa zelo zastarela,

daje hrano gostom. Zakaj? To je »berba proti šušmarstvu«, proti privatnim kapitalistom. Gorje privatniku, ki bi se »pregrešil« zoper socializem in bi oddal sobo turistu. Med drugim bi ga doletelo tudi, da bi moral ob koncu

»Porentov dom« je eden največjih turističnih objektov v Kranjski gori. Vendar je tu vseh 56 postelj praznih, ker čakajo samo člane »Partizana« iz Ljubljane.

turistične sezone sprejeti podnajemnika. Kajti: če se je lahko utesnil med sezono, zakaj se ne bi tudi po njej.

Tik zraven Kranjske gore končujejo lepo žižnico. Spomladi, če ne že v zimski sezoni bo stekla. Goste bo peljala 2.500 metrov daleč in jih dvignila za kakih 700 metrov na Vitranc, na lepa smučišča in izletniške točke. Za to potrebuje izletnik sedaj celi dve in pol uri hoje. Veliko si obetajo od te žižnice.

Ali borba za to žižnico je bila dolga in težka. Prošnje iz doline za pomoč niso prodrle na občini. Zato so prošnje šle po Savi navzdol do Kranja in Ljubljane. Šele potem so na občini zaprosili za kredit in dali 22 milijonov za dokončna dela na žižnici, katere skupna vrednost se približuje 50 milijonom dinarjev. Žižnica bo vabila goste, toda — kje bodo spali in jedli?

KAJ PRAVIJO DOMAČINI?

Upajo, da bo novi občinski odbor bolj razumel turizem v njihovem kraju.

O socialnem zavarovanju, domovih zaprtega tipa? Slišali smo mnenja mnogih ljudi gornjesavske doline. Različno gledajo na to. V glavnih stvareh pa so si skoraj edini: da spričo sedanjega socialnega turizma spi ves tujski promet. Hoteli in gostišča se borijo za čim nižjo pavšalno obdavčitev. Denarja za obnovo in popravila ni. Kaj bo čez leta, ko bodo začela poslopja propadati? Kdo bo pregnal sedanjo pasivnost? Ali ne bi kazalo, da bi zavodi za socialno zavarovanje zidali okrevališča iz svojih denarnih sredstev?

Privatniki se otepajo gostov. Če bi imeli kredit za opremo sob, če bi sobe obdavčevati, če bi dopustili tudi privatno prehrano, bi lahko še mnogo več ljudi uživalo lepoto teh krajev, domačini pa bi zaslužili, pomagano bi bilo vsemu gospodarstvu v dolini. Da bi se zato pojavili novi »kapitalisti«? Pojdite no že nekam s tem svojim slamatim strašilom!

K. Makuc

beležka

V ŽELEZNIKIH SO POTA ZANEMARJENA

Ceste ponoči v Železnikih še vedno niso razsvetljene, čeprav so bila finančna sredstva zagotovljena. Prebivalci Železnikov in okoliških vasi so na zborih volivcev te potrebe že spomnili omenjali, vendar je ostalo le pri obljubah. Občinski ljudski odbor njihovih želja, prošelj in pri-tožb ni upošteval. Zlasti starejši

MIMI
MALENSEK
KONIC VIGENC
ROMAN 87

„Zakaj ne?“ je nejevoljno zagodrnjal Dominik. „Ne boji vendar tako pusta!“ Zadnje besede je malone vzdihnil in Ana je čutila v njih očiček, da se dolgočasi pri njej.

„Vesele narave nisem bila nikoli, a saj si me dovolj dolgo poznal in si vedel, kakšna sem,“ je rekla očitajoče.

„Jaz...“ Ani je rdečica sramu zalila upadla lica, „...jaz najbrž letošnji predpust ne bom plesala.“ Pričakujoče ga je gledala.

„Prihodnji teden bo obletnica po tvojem očetu,“ je spet rekel on. „Potem ne boš več žalovala in če boš hotela, te bom peljal na ples.“

„Ali — enkrat se morava vendar pokazati ljudem,“ je dejal Dominik počasi, stopil bliže k njej in jo gledal. V medli luči umirajočega dneva se mu je zdela postarana in upadla. Lica, ki so bila še jeseni zdravo zagorela, so ji obledela, pod očmi so se ji zarisale črne vrečice, videti je bila bolehnja in postarana. Zavedel se je, da ga nič ne vleče k njej. — Vraga vendar, — je pomislil, — čemu sem se moral navezati nanjo? Tudi brez nje bi ne bil berač! A če jo zdaj pustim, me bo zasovražila in moral bom iz hiše. — Mimogrede se mu je utrnila misel na Bičkovo Polono. Bilo bi vendar prijetnejše živeti z mladim dekletom kot s to postarano, bolešno žensko!

Ana ni uganila njegovih misli, preveč je bila zatopljena vase. Počasi si je šla z roko čez života, ne, saj je še zmeraj vitka, celo bolj vitka, kot je bila poprej. Samo prsi so ji bujno brstele, bile so kot vrelec, ki sili na dan, pripravljen, da bo hranil novo življenje.

„Mislim,“ je rekla zamišljeno, „da bodo ljudje kmalu spoznali, kako je z nama, čeprav se jim ne bova kazala.“

Dominik je odstopil za korak, bil je osupel. S pogledom je preletel njeno postavo in hlastno vprašal:

„A si drugačna?“

Vprašanje je zvenelo surovo, da jo je boleče zadelo. Oh, še malo ne sluti čustev, ki jih ona že tretji mesec nosi v sebi! Ne sluti, kako se v njej neprestano menjava potrnost z opojnim veseljem, ker njeno življenje ne bo ostalo prazno, kakor zapuščena njiva, ne ve za njeno željo, da bi mu podarila otroka, dediča, ne za njeno bojazan in sram, ki ju čuti sprčo zavesti da le ni ravnala prav, ker se mu je vrgla v naročje. Pogledala mu je v obraz, njegovo lice je bilo tako, kakor bi mu sporočilo, da se je v vigencih zgodila majhna nezgoda.

„Mislim, da je tako,“ je rekla in prsti so ji nemirno grebli po mizi. „Kaj bo zdaj?“ je vprašala, ko je ni odgovoril.

„Hm... Pravzaprav sva imela že od vsega začetka namen, da se bova poročila. Samo zdaj, ravno zdaj... Nabral je čelo v gube in pogledal proti vigencem. „Rad bi pred poroko opravil s tem velikim naročilom.“

„Takrat bo že spomlad!“ je prestrašeno vzkliknila Ana. „Tako dolgo vendar ne moreva čakati!“

„Nerodno je,“ je rekel Dominik, „a zdaj pač je, kar je.“

Spregovorila sta še nekaj besed, nato se je Dominik odpravil v trg. Ana je ostala sama. Čutila se je užaljeno, prevarano. Nobene prijazne besede ji ni rekel, niti malo ni pokazal da čuti z njo, prav kakor da bi tega ne bil zmožen. Zaslutila je, da v Dominiku nikoli ne bo imela moža, ki bi jo razumel in da se bo morala v svojem zakonu odreči marsičemu, pravzaprav vsemu, o čemer je nekoč sanjarila. Toda bil je oče pričakovanega otroka in še zmeraj ga je imela rada. Šla bo z njim skozi življenje in nikoli ne bo smela nikomur pokazati, če ji bo težko. Če bi pokazala, bi ji vsi privoščili ali pa bi jo pomilovali, tega pa ne bi mogla prenesti! Če že ni drugače, naj ji privoščijo, samo pomilujejo naj je ne!

MOTORNA VOZIČA
IN NJIH HITROST V TEKU ČASA

Nekaterim ljudem se zdi hitrost nekaj nujno potrebnega, žrtvujejo ji čas, denar in včasih tudi življenje. Le redkim pa prinese slavo.

Pred dobrimi petdesetimi leti, decembra 1898, je bil dosežen prvi hitrostni rekord z motornim vozilom (vendar bencinskega motorja tedaj še niso poznali). Tedaj je grof Chasselouk-Laubat dosegel hitrost 63,137 km na uro.

Kosanje s hitrostjo je teklo dalje. Septembra 1947 — 49 let kasneje — je Anglež John Cobb vozil s hitrostjo 634,267 km na uro in tako postavil re-

hitrost 174,015 km na uro.

Oglejmo si osem najvažnejših datumov v zgodovini hitrosti:

Leta 1899 je Francois Camille Jenatton prvi vozil hitreje od 100 km — 105,856 km na uro. Njegov avtomobil je bil podoben kratki, debeli cigareti.

Francois M. Rigolly je pet let kasneje, 21. julija 1904, blizu Ostenda v Belgiji dosegel nov rekord: 166,628 km na uro.

Hitrost 200 km na uro je prvi zmožel Američan Fred Marrioti 27. januarja 1906, ko je v Floridi postavil nov rekord: 205,405 km na uro.

Vsi ti rekordi so bili doseženi na

Na Mesecu je sila teže mnogo manjša kot pa na Zemlji. Skica prikazuje koliko bi človek lahko skočil na Mesecu

kord, ki ga doslej še nihče ni potolkel.

Z naraščajočo hitrostjo motornih vozil se je spreminjala tudi njihova oblika. Sprva je dirkač čepel na visoki karoseriji, vozači sodobnih dirkalnih avtomobilov pa sede malone na tleh.

Bencinski motor se je uveljavil šele leta 1902. Led je pravzaprav prebil avtomobil Ford 999. Bencina pri njem še ni bilo moč menjati. Dosegel je

ravnih progah, brez ovinkov.

Pette De Paolo pa je 30. maja dosegel na dirkališču hitrost 162,718 km na uro na 500 milj dolgi progi.

Z rekordom H. O. D. Segrava, ki je leta 1929 vozil s hitrostjo 244,9 km na uro, se je pravzaprav končala doba normalnih avtomobilov z običajnimi motorji in bolj ali manj neaerodinamičnimi oblikami.

Leta 1926 je namreč Anglež Parry Thomas potolkel stari rekord v posebej v ta namen izdelanem avtomobilu z vgrajenim letalskim motorjem, ki je bil sedemkrat močnejši od avtomobilskega motorja H. O. D. Segrava.

Leta 1935 pa je stopil na prizorišče Malcolm Campbell s svojo »Sinjo ptico« in v Utahu v Združenih državah Amerike dosegel hitrost 484,515 km na uro. Letalski motor, ki je pogonjal »Sinjo ptico«, je imel 2500 konjskih moči. Ta rekord pa je leta 1947 pobil Anglež John Cobb in postavil nov rekord 634,267 km na uro.

Vendar s tem lov za senzacijo, za še večjim hitrostnim rekordom, še ni zaključen. Se vedno prirejajo različni klubi in tudi avtomobilske tovarne dirke, na katerih sodelujejo drzni vozači športnih vozil in tekmujejo s smrtjo v hitrosti. Pogosto spremljajo velike dirke tudi nesreče, ki zahtevajo svoje žrtve, in vendar to ne omejuje stremženja za hitrostjo in senzacijo. Tak je pač človek.

ZA RAZVEDRILO

BREZ BESED

Bralci +
+ REDAKCIJA

□ Gledal sem kratek film »Filmski zapiski narodnih pesmi«, ki so ga pred dnevi predvajali tudi v Kranju. Sinhronizacija tega filma je zelo slaba. Če poslušate petje in gledate hkrati igrance, vidite, da le-ti ne pojejo sami ali pa vsaj takrat ne kot bi morali. Brodar je maskiran tako kot kje na kakem slabem podeželskem odru, veslo drži kot bi ga imel prvič v rokah. Na senci v vodi se vidi, da čoln stoji, kar zelo moti. V hišo, na katere balkon spleza fant po lestvi, je napeljana elektrika, ki je v tistih časih ni bilo. To se vidi, čeprav so izolatorje prekrili s cumjami. Sobe deklet so kot neke »ropotarnice«. Dekliške izbe pa so imele včasih nageljne na oknih. V sobah pa okoli postelj niso visele razne vprege, rešeta, rete in podobno. Vrsto napak sem še opazil in tudi moji prijatelji jih niso spregledali. Takšne napake gledalca motijo. Ali med našimi snemalci ni nekaj takih, ki bi tisto, kar imajo namen posneti na filmski trak, prej dobro preštudirali. Ali lahko tak film sploh pošljemo v inozemstvo?

Saj so v njem stari lepi slovenski običaji povsem spačeni.

Vaš bralec

V marsičem se popolnoma strinjamo z vašim pismom. Omenjeni film je res precej slabokrven. V prihodnje pošljite vaše kritike na »Triglav film« v Ljubljano. Morda vam bodo za takšno sodelovanje hvaležni.

□ Vedno slišim po radiu reklamo tovarne mla »Zlatorog« iz Maribora, kako kvalitetni so njeni pralni praški, pudri itd. Skoraj tudi ni več priraditve, na kateri ne bi sodelovala ta tovarna s svojimi proizvodi. Zdi se mi, da je taka reklama le preveč vsiljiva, zlasti še, ker vemo, da se je treba boriti za kvaliteto in ne kvantiteto. Kaj mislite, ali star pregovor »Dobro blago se samo hvali« ne drži?

V Radiu sem slišal tudi o krompirju, da letos ne bo smel biti dražji kot 12 dinarjev za kg. Stirinajst dni za tem pa sem slišal v kmetijski oddaji, da so svetovali kmetovalcem, da naj čim več krmijo živino s krompirjem. Ali naj potem potrošnik drago plača blago, če je dobra ali pa slaba letina?

V 88. številki »Glasu Gorenjske« obravnavate v članku »Spodbuda ne ustrezne« nečin nagrajevanja gostinskih uslužbencev. Jaz sem mnenja, da bi morali gostinske uslužbenke plačevati po odstotkih od prometa ne pa

z mesečno plačo. S tem bi naše gostince malo razgibali, saj smo tudi ostali delavci plačani od tega, kar proizvedemo. Ali se vam ne zdi, da smo pri sedanjem sistemu plačevanja gostje v gostilnah le v nadlego?

V. A., Bled

Takole bomo odgovorili na vaša tri vprašanja:

1. Pregovor, ki ste ga že vi omenili, naj bo tudi naš odgovor. Potrošniki pa bi bili prav gotovo najbolj veseli, če bi dobro blago lahko kupili na račun »večnih« reklam — ceneje.

2. Vsekakor trgovina s kmetijskimi pridelki še ne ustreza. Vzrokov za to pa ni moč naštet v vrstnem redu v kratkem odgovoru. Strinjamo se, da bi bil krompir v nadrobni prodaji lahko cenejši. Nasveta kmetovalcem pa verjetno niste dobro razumeli. Bržkone je bil v tem smislu, da kmetovalci odvišen krompir porabijo za krmno živino, da ne bi ostal neizkoriščen.

3. Z vašim mnenjem se povsem strinjamo! Bolj zanimivo pa je, če s tem soglašajo v gostinskih podjetjih.

□ L. A., Jarše pri Domžalah
Vse kar smo lahko prebrali in razumeli, je vaš točen naslov. Zato ne zamerite, če vam ne moremo odgovoriti.

Zanimivosti

PRAKTIČNO NALIVNO PERO

Zadnjih nekaj let je na trgu prava poplava vseh mogočih pisalnih pripomočkov, ki več ali manj ustrezajo svojemu namenu. Zelo so se razširili zlasti tako imenovani kemični svinčniki, čeprav imajo precej pomanjkljivosti. Prav te dni pa je tudi tovarna nalivnih peres v Harkovu postregla svojim odjemalcem s praktičnim izdelkom. Gre za nalivno pero, ki ima zalogo črnila kar za več let. Ko preneha pisati, je dovolj, da mu dolijejo nekaj kapljice vode. Pisava se skoraj ne razlikuje od pisave z navadnim nalivnim peresom.

ROMAN O UMETNEM SATELITU

Danski književnik Ole Juul piše roman z naslovom »Polet prvega človeka z umetnim satelitom«. Pobudo mu je dal sovjetski »sputnik«.

DVOJEZIČNI TELEPRINTER

V Indiji, kjer imajo take rekoč kar dva uradna jezika, veljavna za vso državo, so sestavili poseben teleprinter, ki lahko hkrati piše ter oddaja tekst v obeh jezikih — angleškem in hindustanskem. Za izum, ki pravijo, da se je dobro obnesel, se zanimajo tudi druge države, zlasti na Srednjem vzhodu, kjer pogosto uporabljajo po več jezikov.

TEHNIKA ČEZ 50 LET

Predsednik ameriške letalske družbe Eastern Airlines je izjavil, da bodo dosegla potniška letala v 50 letih takšen napredek, da bo trajala vožnja iz Evrope v Ameriko največ dve uri. Lovska letala bodo dosegla hitrost okrog 5000 km na uro, interkontinentalne rakete pa najmanj 40.000 km na uro.

KOLIKO STANE UMETNI SATELIT?

Sovjetski znanstveniki niso doslej objavili ničesar v zvezi s tem, kolika finančna sredstva zahtevala oba umetna satelita. Zato pa njihovi kolegi na Zahodu ugibajo in skušajo vsaj približno določiti znesek, ki se ga Rusi žrtvovali za svojo tehnično zmago. Nekaj italijanski učenjak je mnenja, da sta stala oba »sputnika« neverjetno mnogo. To zaključuje po tem, da stane že navaden letalski motor 1000 dolarjev kilogram, medtem ko stanejo reaktivni motorji tudi stokrat toliko. Ena izmed navadnih raket s diriganim izstrelkom stane že nič manj kot dve milijardi dinarjev. Koliko sta stala »sputnika« je pa za sedaj še skrivnost.

LETALO Z NAVPIČNIM VZLETOM

Rusi so pred kratkim napovedali skorajšnjo dograditev letala, ki bo vzletelo in pristajalo navpično. V njem bo prostora za več desetih potnikov. Podobno lovsko letalo so pred nedavnim izdelali Američani.

Za film »Lepo je biti mlad« so si Angleži izposodili zgodbo iz življenja študentov in vpletli vanjo vse tisto, kar je v življenju mladih ljudi najlepše: veselje, malce romantično, a vendarle tako ljubeno, posrečeno prikazano, včasih nekoliko komične odnose med mladino in profesorji, mimo tega pa ljubezen mladine do glasbe, ki obsega največje mojstre glasbene umetnosti, pa tudi najmodernejšo glasbo. Film je režiral Cyril Frankel, nastopajo pa še naš dobri znanec John Mills, Cecil Parker in mladi mojster na trobenti Jeremy Spenser, ki je navdušil s svojim igranjem na trobenti ves svet. Po pravici lahko trdimo, da bo vnesel film v našo, pogosto dolgočasno sedanost, kar lepo poživitev in razvedrilo.